

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXX. Št. 197 (8903)

TRST, sobota, 24. avgusta 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdoba« v Gocvu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

INTERVJU PREDSEDNIKA VLADE RUMORJA O GOSPODARSKEM IN POLITIČNEM POLOŽAJU

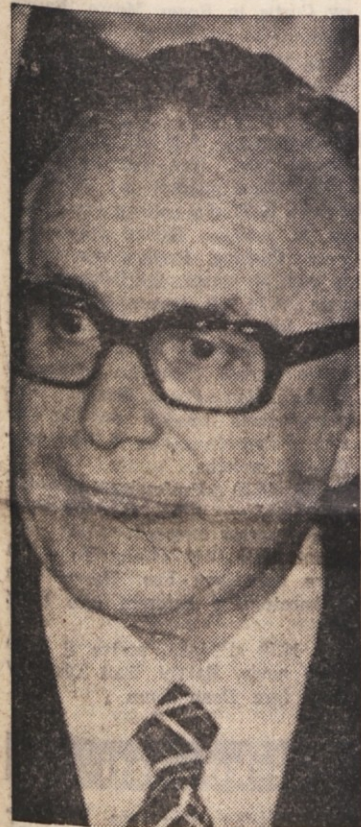
ZAUPANJE V REŠITEV GOSPODARSKIH TEŽAV OSTRO NASTOPITI PROTI ČRNEMU TERORIZMU

Predsednik vlade opozarja, da Italija preživlja težke čase, da pa ima pogoje, da se v slogi in z združenimi močmi lahko izvleče iz krize

RIM, 23. — Predsednik vlade Rumor je dal tedniku »Epoca« intervju, v katerem pravi, da ni dvoma, »da Italija preživlja enega najtežjih in najbolj zapletenih časov svojega razvoja. Predvsem obstaja zelo resen gospodarski položaj, ki se vključuje v splošne težave, ki jih preživljajo industrializirane države«. Predsednik vlade meni, da je Italija v slabšem položaju od drugih zaradi pomanjkanja surovin, kar zahteva od vseh največje žrtvovanje, da se premostijo sedanje težave.

Rumor govori nato o kaljenju javnega reda, o grožnjah in kriminalnem političnem nasilju, o terorizmu, ki predstavlja še resnejši pojav in ki stremi za tem, da vneso strah in nezaupanje. Kljub vsemu temu pa Rumor izjavlja, da ni pesimist, da pa je treba »bolniku Italijani vedeti, da obstajajo nekatere kritične točke, ki pa so premostljive in da se morajo prepričati, da iz sedanjih težav njih ne bodo izvlekli drugi, ampak se morajo izpolniti predvsem sami.

Na vprašanje, naj pojasni, kako naj bi Italijani premostili sedanji položaj, Rumor odgovarja, da se morajo vsi zavedati in se obvezati, da bodo storili več kot do sedaj.

Predsednik vlade Rumor

Glede gospodarske krize pravi, da je treba vzeti na znanje dve važni stvari: 1. da se zadolžujemo in da že danes trošimo bogastvo, ki ga bomo jutri ustvarili; 2. da se moramo dobro prepričati, da če je kriza zajela tudi druge države, je naša moč odpora šibkejša zaradi tega, ker smo odvisni od tujine glede surovin kot vsi drugi. Ti dve resnici, nadaljuje Rumor, nas morajo prepričati, da je treba najprej napraviti red v naši hiši: manj trošiti za nekatere stvari, več investirati za proizvodnjo in za reforme. Skratka, pravi Rumor, je treba spremeniti način našega življenja. Zato meni, da to vprašanje zanima vse proizvajalce in social-

pak splošni pojav. Pri tem dodaja: »Terorizem, črni terorizem, je izraz reakcije skrajne desnice, ki je na srečo vedno bolj omejena in izolirana, je izraz vseh tistih sil, ki so bile pri nas vedno gluhe in zaprte do demokratičnega napredka, do naprednih sprememb in do svobode.« Boj proti tej gusni obliki kriminalnega terorizma, pravi Rumor, je treba voditi predvsem na političnem področju z ugotovitvijo demokratičnih struktur in s prepričanjem, da bi vsaka »politična praznina« in pomanjkanje vere v demokratični red samo prispevali k oprtni vrat, skozi katero sili fašizem. Rumor pravi, da vlada hoče danes, da pride na dan resnica o atentatorjih in tistih, ki jih podpirajo.

Na vprašanje, naj pove svoje mnenje o splošnem položaju v državi, je predsednik vlade odgovoril, da se ta položaj da gotovo popraviti. Pri tem opozarja, da se tega vprašanja ne sme obravnavati s preveliko lahkoto, da pa se

ne sme pozabiti, da se v podobnem položaju nahajajo tudi druge države, ki so dosegle izredno visok industrijski razvoj.

Nato Rumor odločno zavrača vsako namigovanje, da je Italija neozdravljiv bolnik v zahodni družbi. V tej zvezi meni, da če bodo vsi složni, se ne bo nihče izognil svoji odgovornosti. Zato je treba začeti reševati krizo s pogumom, zavedajoč se, da je rešitev samo v dobri volji, v delu, večji proizvodnji in v smotrni uporabi lastnih moči.

MOSKVA, 23. — Italijanski veleposlanik v Sovjetski zvezi Piero Vinci je imel danes daljši pogovor z namestnikom sovjetskega zunanjega ministra Kozirevom. Govorila sta predvsem o ciprski krizi in o perspektivah mirne rešitve. Pogovor je bil v okviru protokola, ki sta ga državi podpisali pred dvema letoma in ki določa občasna posvetovanja na različnih ravneh med italijanskimi in sovjetskimi vlado.

Ciprski začasni predsednik Glafkos Klerides odzvarja na vprašanja časnikarjev tik po prihodu na atensko letališče. Pri njem sta grški veleposlanik v Nikoziji (levo) in ciprski veleposlanik v Atenah

GENERALNI TAJNIK OZN WALDHEIM DANES NA CIPRU

Posvetovanja ciprskega začasnega predsednika s Karamanlisom o obnovitvi pogajanj s Turki

Deljene reakcije na sovjetski predlog o sklicanju mednarodne konference za rešitev ciprske krize

ATENE, 23. — Ciprski začasni predsednik Glafkos Klerides je prišel danes v Atene na posvetovanja z grškim premierom Karamanlisom, namenom, da bi izdelali skupno izjavo pred morebitno obnovitvijo pogajanj s Turki o rešitvi ciprske krize. Klerides in Karamanlis se bosta morala domesti o pogojih za obnovitev ženevskih pogajanj in za morebitne koncesije turškim zahtevam.

Stališča Atene in Nikozije so v sedanjem trenutku dokaj različna. Atenska vlada je jasno povedala, da ne bo poslala svojih pogajalcev v Ženevo, dokler se turške čete ne bodo umaknile na položaje, ki so jih držale ob zaključku prve faze ženevskih konferenc 9. avgusta. Grška vlada se sicer zaveda, da je ta pogoj za Turke zelo težko sprejemljiv, pri drugi strani pa ne more spremljati stališča, ki ga podpirajo vse politične skupine v državi in celotno javno mnenje. Poleg tega v Atenah ne zaupajo več na posredovalno funkcijo Velike Britanije, ki je v celoti sprejela ameriška stališča. V Grčiji prevladuje vtis, da so jo njeni do sedanjih zavzemki pustili na cedilu, zaradi česar razumljivo, da je sedaj v defenzivi v pričakovanju, da si pridobi svoje položaje.

Stališče ciprskega začasnega predsednika Kleridesa pa je precej drugačno, čeprav je sam Klerides izjavil, da popolnoma podpira linijo atenske vlade. Po vesteh iz Nikozi-

je naj bi bil Klerides pripravljen popustiti turškim zahtevam o uveljavitvi federativne države predvsem zaradi demokatičnega položaja na otoku, kjer se je ena tretjina prebivalcev brezno spremenila v begunce. Prav tako je dramatičen gospodarski položaj, medtem ko je država razkosana na dva dela brez vsakršnih zvez med severnim delom pod turško vladjo sasedbo in južnim delom, ki je pod nadzorstvom ciprskih Grkov. Seveda pa tudi Klerides zahteva ustrežna jamstva in predvsem znatno skrajšanje omejitve, ki naj bi ga podpirali turški administraciji. Turki i malo namreč sedaj v rokah več kot eno tretjino otoka, medtem ko šteje turška skupnost na Cipru manj kot eno petino celotnega prebivalstva.

Klerides in Karamanlis bosta morala tudi proučiti predlog, ki ga je dala večeraj sovjetska vlada in po katerem mnaj bi sklicali mednarodno konferenco o Cipru pod okriljem OZN. Poleg samega Cipra, Grčije in Turčije naj bi se zasedanja — po sovjetskem predlogu — udeležili tudi predstavniki držav članic varnostnega sveta svetovne organizacije ter nekatere nevršene države. Diplomatski predstavniki Sovjetske zveze so danes uradno izročili besedilo predloga zainteresiranim vladam, ki pa se niso uradno reagirale na predlog. Kaže, da je še najbolj pozitivno srejala sovjetsko pobudo prav Grčija, ki ne verjame več v možnost uspe-

ha ženevskih pogajanj in bi torej bila verjetno pripravljena privoliti v predlog, da bi se s ciprskim vprašanjem ukvarjal nov in širši forum, v katerem bi NATO ne imela več glavne besede, kot se je nasprotno dosegalo v Ženevi.

Prav zaradi tega pa so države članice atlantskega zavezništva s precejšnjo skepo sprejele sovjetski predlog. Tako so na primer v britanskem zunanjem ministrstvu neuradno komentirali, da bi se zasedanja, kakršnega predlaga Moskva, zaradi velikega števila udeležencev zavleklo ter bi verjetno ne moglo doseči zadovoljivih rezultatov. Prav zaradi tega Velika Britanija vztraja na zahtevi, naj bi obnovili ženevsko konferenco.

Jutri bo medtem prisel v Nikozijo generalni tajnik OZN Waldheim, ki bo v naslednjih dneh obiskal tudi Atene in Ankar. Program Waldheimovega obiska predvideva predvsem razgovore o vprašanju sil OZN na otoku in beguncih, vendar pa je gotovo, da bo govor tudi o politični bodočnosti Cipra.

Zunanji minister Filipinov v SRJ

(Od našega dopisnika)

BEograd, 23. — V uradnih razgovorih, ki so se pričeli večeraj med jugoslovansko delegacijo pod vodstvom zveznega tajnika Miloša Minića in filipinsko pod vodstvom ministra Carlosa Romula je prišla do izraza enakost, oziroma podobnost v pogledu o najvažnejših mednarodnih vprašanjih. Filipinska delegacija je poleg tega podrobno obvestila jugoslovansko delegacijo o mednarodnem položaju svoje države, medtem ko je Miloš Minić seznanil filipinsko delegacijo z mednarodno dejavnostjo Jugoslavije in dejavnostjo nevrščenih držav, posebno o stališču Jugoslavije do položaja na Bližnjem vzhodu in Cipra in njenih naporih, da se najde mirna rešitev teh kriz. V razgovorih sta ministra posvetila posebno pozornost nadaljnjemu razvoju sodelovanja obeh držav, posebno na gospodarskem področju. Poleg tega so se pomenili tudi o potrebi, da se v Beogradu, oziroma Manili odpreta diplomatski zastopstvi. Na kraju razgovorov je filipinski zunanji minister povabil Miloša Minića na obisk na Filipine, kar je Minić z zadovoljstvom sprejel.

V zdravici na večerji, ki jo je Minić priredil v čast svojega gosta, je jugoslovanski zvezni tajnik med drugim poudaril, da Jugoslavija čuti dolžnost, da vlaga stalne napore za zgraditev pravičnejšega sistema mednarodnih odnosov. Pri tem je poudaril Minić, pripada velika vloga svetovni organizaciji, ki lahko zagotovi, da pri reševanju vseh mednarodnih vprašanj, sodelujejo vse države, ne glede na njihovo velikost in gospodarsko moč. Jugoslavija, po besedah Minića, pozdravlja proces popuščanja in pogajanj, sodi pa, da ta proces ne more biti popoln in trajen, dokler ne zajame vseh držav in vsa področja in se ne ustvari pogoji za uresničenje zakonitih stremeljenj vseh narodov

Po uradnih podatkih ISTAT

Stalno naraščanje industrijske proizvodnje

RIM, 23. — Po podatkih osrednjega statističnega zavoda se je industrijska proizvodnja v juniju povečala za 5,7 odstotka, v primerjavi z junijem lanskega leta, v letošnjih prvih šestih mesecih, vedno v primerjavi z istim obdobjem lani, pa za 12,2 odstotka. V juniju se je najbolj povečala proizvodnja kovinarske industrije, za 10 odst., predelovanje nekovinskih rudnin za 9,7 odstotka, strojna industrija za 7,1 odstotka, kemična za 4,3, tekstilna za 4,2, električna energija za 4,2, za 2 odstotka se je povečala proizvodnja prehranske industrije, proizvodnja prevoznih sredstev pa se je zmanjšala za 0,7 odstotka. Pri povečanju proizvodnje v letošnjih prvih šestih mesecih pa prednjači strojna industrija za 24,9 odstotka, sledi kovinarska industrija za 23 odstotkov, industrija prevoznih sredstev za 15,5 odstotka, industrija predelave nekovinskih rudnin za 9,5 odstotka, kemična industrija za 8,1 odstotka, prehranska industrija za 6,4 odst., električna industrija pa za 4,7 odstotka. Pri tem je treba omeniti, da je bila industrijska proizvodnja v prvih treh mesecih lanskega leta zelo nizka zaradi mnogih stavk, ki so jih vodili delavci za nove delovne pogoje.

PO SEDMIM LETIH FAŠISTIČNEGA REŽIMA

Grčija pred vstopom v evropske organizme

Končan obisk predsednika evropskega parlamenta v Atenah

ATENE, 23. — Evropa se pripravlja, da ponovno sprejme Grčijo v mednarodne organizme po sedmletni odsotnosti zaradi vojaške diktature. Tako je izjavil predsednik evropskega parlamenta Cornelius Berkhouter ob zaključku svojega petdnevnega obiska v Atenah. To je bil prvi obisk nekega visokega predstavnika evropskih organizacij po sedmih letih, kmalu pa bo prišel v Atene tudi predsednik komisije EGS Ortoli, medtem ko bosta grški zunanji ministri Mavros in finančni minister Pezmazoglou v kratkem odšla v Bruselj, da bi pospešila proces grškega vstopa v evropske organizacije.

Sam Berkhouter je poudaril potrebo, da se ta proces zaključi v čim krajšem času v interesu Grčije in Evrope. Ker v Grčiji še ni parlamenta, ki so ga razpustili ob vojaškem udaru leta 1967, je Berkhouter predlagal, naj bi Grčijo začasnó zastopali v evropskem parlamentu bivši poslanci. Predsednik evropskega parlamenta je dodal, da mu je premier Karamanlis zagotovil, da bodo v Grčiji splošne volitve v najkrajšem času, čim bodo okoliščine to omogočile.

Vprašanje odnosov med Grčijo in EGS bodo obravnavali tudi med obiskom, ki ga bo nizozemski zunanji minister Van der Stoep opravil v Atenah proti koncu me-

Nota Farnesine o ciprski krizi

RIM, 23. — Italijansko zunanje ministrstvo je danes v kilometrski noti odgovorilo na očitke, ki so bili izrečeni v zadnjih dneh na račun domnevne pasivnosti Farnesine v ciprski krizi. Nota zelo na dolgo obnavlja ves potek krize ter našteva vse intervencije italijanske diplomacije, bodisi samostojno, bodisi v evropskem okviru.

Nota obravnava tudi probleme, ki so nastali z odstopom Grčije iz vojaške organizacije NATO in odgovarja na časopisne vesti, po katerih naj bi vojaške baze NATO iz Grčije premestili v južno Italijo. V tej zvezi Farnesina pravi, da se za sedaj ne postavlja noben konkreten problem, kajti sklep grške vlade je bil za sedaj samo napovedan, ne pa izvršen. Ko se bo ta problem postavil — se nadaljuje nota Farnesine — bodo o njem razpravljali v ustreznih forumih: s čutom odgovornosti in ob upoštevanju interesa Italije. Zunanje ministrstvo pa meni, da je za sedaj škodljivo razpravljati o teh vprašanjih, ker bi to pomenilo predpostavljati krizo v NATO.

DANES

V zadnjih dneh ves italijanski tisk posveča veliko pozornost gospodarski krizi in posledicam, ki jih bodo imeli vladni davčni ukrepi na bližnji brzoči razvoj dogodkov v državi. Obenem pa smo priča tudi izjavam ministrov, industrijev in voditeljev velikih podjetij, ki napovedujejo za jesen »crne dneve«, nekateri pa celo množične odpuste z dela. O vseh teh vprašanjih in o političnem položaju v državi govori predsednik vlade Rumor v intervjuju, ki ga je dal tedniku »Epoca«. V njem sicer poudarja, da je položaj resen, da se ljudem ne sme prikrivati resnica in da se morajo prepričati, da se je treba iz težav samo izvleči. Predsednik vlade izraža zaupanje in vero v te možnosti italijanskega ljudstva. Glede političnega položaja pa opozarja na kriminalno dejavnost črnih teroristov in pravi, da je treba proti njim voditi najbolj oster boj.

Ciprski začasni predsednik Klerides je odšel večeraj v Atene, da bi skupaj z grškim premierom Karamanlisom izdelali skupno izjavo pred morebitno obnovitvijo pogajanj s Turčijo za rešitev ciprske krize. Govor je bil tudi o sovjetskem predlogu o sklicanju mednarodne konference, ki je v Atenah naložen na pozitiven sprejem, medtem ko mu države članice NATO nasprotujejo. Danes bo medtem prisel na Cipr generalni tajnik OZN Waldheim, ki bo v prihodnjih dneh obiskal tudi Atene in Ankar.

ŽIVAHNA RAZPRAVA O »ODNOSIH S KOMUNISTI«

KD zavrača predloge socialistov o novi obliki sodelovanja s KPI

Član demokristjanske levice Granelli pravi, da Fanfani hoče zavreti odnose z levo opozicijo - Pojasnilo komunista Galluzzi

RIM, 23. — Glasilo krščanske demokracije »Il Popolo« odgovarja jutri na članek, ki ga je napisal v »Avanti« član tajništva PSI Mancini, v katerem med drugim pravi, da bi bilo treba začeti sodelovanje med krščansko demokracijo in komunisti najprej v državi, pokrajinskih in občinskih upravah. »Il Popolo« zavrača te predloge socialističnega voditelja in pravi, da bi to povzročilo hude politične posledice predvsem v notranjosti države. »Il Popolo« trdi, da bi takšna rešitev po prihodnjih dneh in v krajevnih volitvah močno prizadela ostale člane vladne večinice in bi strmojavila levosredinsko Rumorjevo vlado. V članku glasila krščanske demokracije je ponovljeno stališče, ki ga je zavzel Fanfani od tega vprašanja, češ da je o tem odnosih KD že odločala na zadnjem kongresu in se se je kaj spremenilo, naj o tem odloča novi kongres stranke.

Po drugi strani pa je zanimiva izjava, ki jo je dal danes turškemu dnevniku »Gazzetta del Popolo« ministriški podtajnik za zunanje zadeve Granelli, ki pripada

demokristjanski leviči. Granelli pomeni, da Fanfanijev predlog o sklicanju kongresa, ki naj odloči o odnosih s KPI, se zdi klasičen skok naprej. Pravi, da nihče ne predlaga zavezništva v vladi s komunisti. V resnici pa — ugotavlja Granelli — tisti, ki hoče imeti vse ali nič, hoče v resnici zavreti razvoj novih odnosov z levo opozicijo, o čemer je bil govor že na prejšnjem kongresu krščanske demokracije. Potem ko ugotavlja, da bi hoteli nekateri ohraniti staro neučinkovito levo sredino, zaključuje, da je potrebno, da se v krščanski demokraciji zaključijo prava o teh vprašanjih, ki se začela na zadnjem zasedanju države sveta, če se hoče vključiti v jasen politični okvir napovedano oktobrsko preverjanje.

O obširni razpravi, ki se je v zadnjih dneh razvila okrog morebitnega bodočega sodelovanja med KPI in krščansko demokracijo objavlja »l'Unita« jutri vodnik Carla Galluzzi, ki je nedavno s svojim članstvom v turškem dnevniku »Gazzetta del Popolo« ministriški podtajnik za zunanje zadeve Granelli, ki pripada

je povezana s potrebo, da se da jasen odgovor na dejanska vprašanja, ki pretresajo državo. Ne da bi omenil Fanfanija, Galluzzi pravi, da ne koristi nikomur prikazovati vprašanje in to razpravo v ustrojnem tonu. Dejstvo, nadaljuje Galluzzi, da je bila in je komunistična partija zakonita ustavna stranka, do katere ni več dovoljena ideološka diskriminacija in da je treba z njo odkrito razpravljati o domačih in mednarodnih vprašanjih, pomeni, da odnos med komunistično partijo in ostalimi demokratskimi silami daje komunistični partiji pravico udeležbe tudi pri vodstvu države.

Priznati to — nadaljuje Galluzzi — pomeni postaviti na nov način odnose med KD in KPI, upoštevajo pri tem zgodovinske, politične in idealne razlike, kot odnos med enakimi v okviru ustavne zakonitosti in torej kot odnose med dvema strankama, ki imata enake pravice in enake dolžnosti in se lahko zato odločita, če menita, da je to politično koristno, skupno sodelovati z ostalimi demokratskimi silami, pri političnem vodstvu države.

V Famagusti vlada še vedno velika napetost med turškimi vojaki, ki so zasedli mesto, in silami OZN, ki so tu nastanjene. Turške vojaške oblasti so že v sredo ukazale 550 švedskim vojakom, naj zapustijo mesto, ne da bi svojega ukaza kakorkoli utemeljile. Čete OZN pa se niso umaknile, zaradi česar so jih Turki začeli povzročati težave, na primer s tem, da so ustavljali vozila, ki so prinašala hrano vojakom svetovne organizacije. Švedski vojski so si morali pomagati po svoje, kot kaže gornja slika: vojak OZN prenaša s samokolnico hrano svojim kolegom v Famagusti pod strogim pogledom turške straže

TEČAJ O PREVOZIH NA TRŽAŠKI UNIVERZI

Včeraj v ospredju načrt za hitro železniško zvezo Ponteba-Bavarska

Predaval je tržaški docent ing. Pellis - Ing. Bordoni o poslovanju italijanskih železnic - Danes predavanje o lukah naše dežele

V avli «Venezian» na gospodarski fakulteti tržaške univerze sta včeraj v okviru 15. mednarodnega tečaja o organizaciji prevoznih v Evropski gospodarski skupnosti nastopila italijanska strokovnjaka ing. Filippo Bordoni, glavni ravnatelj državnih železnic in prof. Paolo Pellis, docent na inženirski fakulteti tukajšnje univerze.

Prvi predavatelj je orisal proračun in organizacijski ustroj podjetja državnih železnic. Pri tem je poudaril, da pripravljajo železniška uprava za vsako poslovno leto nova proračuna (in pozneje obračuna): prvi se nanaša na predvidenja o prometu, drugi pa je strogo finančna značaja. Govornik je omenil, da se drugi proračun vsako leto zaključuje v večjem primanjkljaju, saj ga obremenjujejo številne postavke, ki jih bilo treba posebej obravnavati v državnem merilu, ker gre za stroške, ki jih mora kriti železniško podjetje, čeprav gre za izrazito družbene izdatke. Med take stroške sodijo izgube, ki jih uprava železnic utrpri pri brezplačnem prevažanju številnih kategorij državljanov, pri priznavanju raznih tarifnih olajšav, pri vzdrževanju varnostnih naprav ob progah in na postajah in s tem, da se «druka raznim tarifnim povikom». Vse te postavke, je dejal ing. Bordoni, bodo obremenile proračun državnih železnic za poslovno leto 1975 za okrog 595 milijard lir.

Predavatelj je nadalje omenil, da namerava uprava državnih železnic preurediti svoj notranji ustroj, pri čemer naj bi se število zaposlenega osebja sčasoma skrčilo za okoli 10 odst., hkrati s tem pa naj bi nastali dohodki od povečanja prometa — potniškega in blagovnega — na notranjem železniškem omrežju. Tako naj bi se primanjkljaj v letnih proračunih podjetja postopoma zmanjševal vse do trenutka, ko bi ga sploh odpravili — kar n. j. bi se zgodilo ob zaključku izrednih načrtov za okrepitev železniškega prometa, ki jih prav v tem času pripravlja skupina strokovnjakov.

Drugi predavatelj, prof. Pellis s tržaške univerze, je govoril o možnosti speljave hitrih železniških zvez čez masiv severovzhodnih Alp. Govornik je naglasil, da se naša dežela razprostira na stičišču prometnih tokov, ki se odvijajo v smeri smeri - Evropa in v nasprotni smeri. Ti tokovi se bodo prav gotovo znatno povečali po ponovnem odprtju Sueskega prekopa. Železniške proge, ki vodijo iz Trsta oziroma širše iz naše dežele v obdobju, ki je nadaljeval ing. Pellis — pa so stare in pomankljive.

Posebno pereč je problem posodobitve in okrepitve sedanje «pontebške» proge, to je proge Trst-Videm-Ponteba-Beljak, od koder se cepijo važne prometne žile za nadaljnje prodiranje v srednjeevropsko zaledje in zlasti železniški progi za Dunaj in Salzburg. Ing. Pellis je nato orisal načrt, ki ga je sam sestavil na pobudo deželne uprave Furlanije-Juljske krajine, za speljavo hitre železniške proge iz Pontebe direktno na Bavarsko. Glavni inženirski objekt na tej progi bi bil dolg predor, ki bi omogočal kompozicijam v mednarodnem prometu direktno prehajanje iz doline Bele v nižinski svet onkraj severovzhodnega alpskega masiva. Meni, da pri omenjenem načrtu in zdaj se pri železniški upravi pravkar proučuje načrti za polaganje drugega tira na pontebški progi — in sicer na odseku Videm-Ponteba.

Danes se zaključijo prvi teden predavanj na tržaški univerzi. Spregovorila bosta zopet dva strokovnjaka, in sicer glavni ravnatelj za deželno politiko pri komisiji EGS G. van der Auwera in predsednik Neodvisne ustanove za tržaško pristanišče G. Tonutti. Prvi bo govoril o naložbah v prometne naprave v Evropi, Tonutti pa bo orisal načrt za ureditev luškega kompleksa Furlanije-Juljske krajine.

V ponedeljek skupščina delavcev lesnega sektorja

Sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL gradbenega sektorja so zaradi prekinitve pogajanj za obnovo delovne pogodbe sklenili, da bodo v ponedeljek, 26. avgusta, priredili skupščino vseh delavcev lesnega sektorja. Skupščina bo na sindikalnem sedežu pri Domju ob 8.30.

Ena milijarda lir za razvoj turizma

V četrtek se je v Trstu sestel deželni odbor. Na seji, ki jo je vodil predsednik De Carli, so med drugim razpravljali tudi o turističnem ovrednotenju nekaterih področij v Furlaniji-Juljski krajini. V tej zvezi so odborniki poslušali daljšo poročilo pristojnega odbornika Devetana, na koncu pa so sprejeli njegove predloge o podelitvi posameznih finančnih sredstev v ta namen. Tako je odbor nakazal skupno skoraj milijardo lir za turistično ureditev kompleksa Srednja Karnija - Zoncolan, Plan-

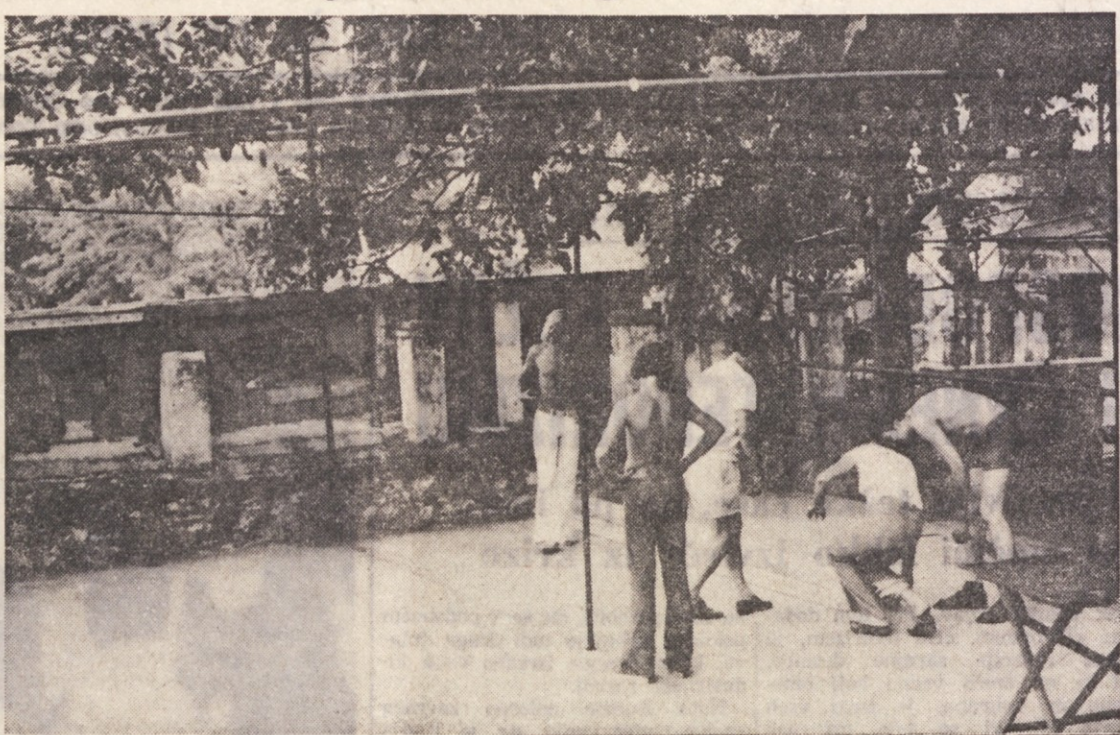
Občutne posledice neurja v okolici

Prebivalce nekaterih vasi dolinske občine, predvsem Mačkoli in Prebenega, katere je hudo prizadelo že debela toča, ki je padala za dobrih deset minut brez dejanja predvčerajšnjim popoldne, je včeraj jutraj čakalo novo grenko presenečenje. Kar ni na polju in v vinogradih pokvarila popoldanska toča, je uničilo hudo neurje, ki je razsajalo v večernih urah. V hud nali v močnem bliskalnem in gmenjem, ki ga je spremljal tudi močan veter, se je pomešala drobna, a gosta sodeža. To zlo je najbolj občutilo grozdičje. Vinogradniki iz Mačkoli in Prebenega pravijo, da jim je nočno neurje pobralo skoraj polovico pridelka, dejansko škodo pa bo mogoče ugotoviti šele čez nekaj dni, ko bodo posledice bolj vidne. Za obkoleno grozdičje (na sliki zgoraj) je namreč nevarnost, da bo začelo gniti. Nekoliko manj škode je neurje z drobnim soder povzročilo tudi v Dolini in Boljuncu. Močan veter in nali v sta prizadela tudi drug pridelček, čeprav ne v takšni meri kot grozdičje, lotila pa sta se tudi sadnega in drugega drevja. Vsepopoved ter vejeve, odtrgalo pa je tudi debelo vejo ogromne lipe na glavnem trgu v Mačkoli (na spodnji sliki), za katero pravijo, da je nad dvesto let stara.

Precejšnjo škodo so zabeležili tudi v nekaterih drugih predelih tržaške pokrajine, predvsem v miljski občini.

Drevi in jutri šagra v Lonjerju

Mladinci in mladinke urejujejo plesišče v Lonjerju

S SKORAJŠNJO OBJAVO V URADNEM VESTNIKU

V veljavi novi deželni zakon o finansiranju šolskih gradenj

Enostavnejši in hitrejši postopki pri podeljevanju ustreznih prispevkov

Deželni zakon, ki določa nova finančna sredstva za gradnjo in opremo šolskih poslopij bo v najkrajšem času objavljen v Uradnem vestniku dežele Furlanije-Juljske krajine in bo stopil v veljavo še isti dan. Od dneva objave bo torej odprt rok za vlaganje ustreznih prošelj.

V pričakovanju državnega zakona o novi finančni pomoči za gradnjo in opremo šolskih poslopij, je deželna uprava na priporočilo odbornika za šolstvo in kulturne dejavnosti Dal Masa pred časom sprožila postopek za sprejem posebnega zakonskega načrta, po katerem naj bi dežela prispevala od svojega vsaj del sredstev, ki so potrebna za ureditev tega vprašanja na območju Furlanije-Juljske krajine. Ukrep je bil toliko bolj potreben, ker so številna dela pri urejanju novih šolskih poslopij v zadnjih mesecih občutljiva zaradi stalnega naraščanja ustreznih cen, tako da so stroški za nove gradnje in za opremo že obstoječih šolskih poslopij preskočili v primerjavi z dejanskimi izdatki prizadetih naročnikov in gradbenih podjetij.

Nove deželne norme se bodo lahko poslužile pokrajine, obine in druge javne ustanove, ki se uk-

varjajo s problemi šolstva, poleg tega pa bodo ustrezni postopki neprimerno krajši in enostavnejši od postopkov, ki jih je predvideval sodni deželni zakon št. 3 iz leta 1966. Končno zagotavlja javna norma tudi posebno deželno jamstvo za posojila, ki jih bodo pokrajinske in občinske uprave ter uprave javnih ustanov najele pri raznih bančnih in finančnih zavodih.

V zvezi s skorajšnjo objavo omenjenega zakona v Uradnem vestniku Furlanije-Juljske krajine, je deželni odbor za šolstvo in kulturne dejavnosti Dal Masa poudaril, da bo nova norma omogočala daljše in boljše delo na območju občinskih, kjer je dejavnost občinskih in deželnih ustanov najele pri raznih bančnih in finančnih zavodih.

Deželni zakon, ki določa nova finančna sredstva za gradnjo in opremo šolskih poslopij bo v najkrajšem času objavljen v Uradnem vestniku dežele Furlanije-Juljske krajine in bo stopil v veljavo še isti dan. Od dneva objave bo torej odprt rok za vlaganje ustreznih prošelj.

V pričakovanju državnega zakona o novi finančni pomoči za gradnjo in opremo šolskih poslopij, je deželna uprava na priporočilo odbornika za šolstvo in kulturne dejavnosti Dal Masa pred časom sprožila postopek za sprejem posebnega zakonskega načrta, po katerem naj bi dežela prispevala od svojega vsaj del sredstev, ki so potrebna za ureditev tega vprašanja na območju Furlanije-Juljske krajine. Ukrep je bil toliko bolj potreben, ker so številna dela pri urejanju novih šolskih poslopij v zadnjih mesecih občutljiva zaradi stalnega naraščanja ustreznih cen, tako da so stroški za nove gradnje in za opremo že obstoječih šolskih poslopij preskočili v primerjavi z dejanskimi izdatki prizadetih naročnikov in gradbenih podjetij.

Nove deželne norme se bodo lahko poslužile pokrajine, obine in druge javne ustanove, ki se uk-

varjajo s problemi šolstva, poleg tega pa bodo ustrezni postopki neprimerno krajši in enostavnejši od postopkov, ki jih je predvideval sodni deželni zakon št. 3 iz leta 1966. Končno zagotavlja javna norma tudi posebno deželno jamstvo za posojila, ki jih bodo pokrajinske in občinske uprave ter uprave javnih ustanov najele pri raznih bančnih in finančnih zavodih.

V zvezi s skorajšnjo objavo omenjenega zakona v Uradnem vestniku Furlanije-Juljske krajine, je deželni odbor za šolstvo in kulturne dejavnosti Dal Masa poudaril, da bo nova norma omogočala daljše in boljše delo na območju občinskih, kjer je dejavnost občinskih in deželnih ustanov najele pri raznih bančnih in finančnih zavodih.

AVDITORIJ PORTOROŽ

POLETJE '74
MISS SLOVENIJE
Portorož, Avditorij, 24. avgusta ob 21.00
Telefonske rezervacije vstopnic in vse informacije glede prireditve:
Zavod za turizem, Portorož, Biro za prireditve, Portorož, Avditorij, tel. (066) - 73569

MLADINSKI ODESEK
PD Lonjer - Katinara
prireja danes, 24. in jutri 25. avgusta
šagro
na dvorišču gostilne «Pri Zupanovi» v Lonjerju.
● Danes ob 20. uri ples s ansambлом «The Lords»
● Jutri ob 17. uri kulturni spored, ob 20.30 ples s ansambлом «The Lords».

Razna obvestila
Odbor TPZ sklicuje člane pevce in instrumentaliste ter recitatorje na prvo vajo, ki bo 28. t.m., ob 20.30 v Bazoviškem domu v Bazovici. TPZ bo imel tri zaporedne vaje in bo 31. t.m. odpotoval v Pizo in Firence.
Vreme včera: najvišja temperatura 28,3 stopinje, najnižja 20, ob 19. uri 21. stopinje, zračni tlak 1012,5 mb, rahlo naraščajoč, veter 3 km na uro, vzhodnik, vlaga 74-odstotna, dežja je padlo 26,9 mm, nebo 8 desetink pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24,8 stopinj.

Včera - danes
Danes, SOBOTA, 24. avgusta JERNEJ
Sonce vzhaja ob 6.15 in zahaja ob 19.59 — Dolžina dneva 13.43 — Luna vzhaja ob 14.18 in zahaja ob 23.23.
Jutri, NEDELJA, 25. avgusta LUDVIK
Vreme včera: najvišja temperatura 28,3 stopinje, najnižja 20, ob 19. uri 21. stopinje, zračni tlak 1012,5 mb, rahlo naraščajoč, veter 3 km na uro, vzhodnik, vlaga 74-odstotna, dežja je padlo 26,9 mm, nebo 8 desetink pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 24,8 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
Dne 23. avgusta se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 16 oseb.
UMRLI SO: 59-letni Giuseppe Bonazza, 77-letna Antonia Pecaric vd. Oro, 85-letna Virginia König vd. Ciurcovich, 1 mesec stari Loris Morson, 71-letni Giacomo Vascotto, 81-letni Giovanni Enrico Cipizza, 72-letni Vincenzo Fiengo, 69-letni Virgilio Fontanof, 73-letna Francesca Predenzani vd. Dolce, 70-letna Giuseppina Rinaldis por. Micatovich, 83-letna Josica Uršič vd. Kajin, 76-letna Maria Cabas vd. Tonzar, 59-letni Riccardo Oretti, 80-letna Pierina Leban vd. Battaglia, 99-letna Jospina Daneu vd. Košuta, 66-letni Italo Marzari.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)
Godina - Patuna, Trg sv. Jakoba 1; Grigolon, Alla Minerva, Ul. V. Giotti 1; Ai due Mori, Trg Unità 4.
NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)
Rossetti - Emili, Ul. Combi 19; Al Samaritano, Trg Ospedale 8; Tamaro & Neri, Ul. Dante 7.
LEKARNE V OKOLICI
Boljunec (tel. 228-124), Bazovica (tel. 228-165); Opčine (tel. 211-001); Prosek (tel. 225-141); Božje polje - Zgonik (tel. 225-596); Nabrežina (tel. 200-121); Seeljan (tel. 200-197); Zavljice (tel. 213-137); Milje (tel. 271-124).

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
TRST - UL. F. FAZZI 10 - TEL. 38-101, 38-045
URADNI TEČAJ BANKOVCEV
Ameriški dolar 656,75
Funt sterling 1523,30
Švicarski frank 219,50
Francoski frank 135,70
Nemška marka 248,55
Avstrijski šiling 35,00
Dinar: debeli 40,00
drobni 40,00
MENJALNICA
vseh tujih valut

Potrti sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mama
JOŽICA URŠIČ vd. KAJIN
Pogreb bo danes, 24. t.m., ob 12.30 na pokopališču v Barkovljah.
Zalujoci sinovi in hčere z družinami
Trst, 24. avgusta 1974
Za vedno nas je zapustila naša draga mama in nona
JOSIPINA DANEU vd. KOŠUTA
Pogreb bo danes, 24. t.m., ob 18. uri iz kontovelske cerkve na pokopališču.
Zalujoci: hči Vida, vnuk Rado, vnukinja Edvina in Vesela, zet Angel ter drugo sorodstvo
Kontovel, Koper, 24. avgusta 1974
Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3, tel. 38006

OSMICA
Mirko Radović — Nabrežina 67 toči črno in belo vino.

Mlatilnica se je včasih zadrževala v posameznih vaseh tudi po več tednov

DOMAČEGA KMETIJSKEGA PRIDELKA JE VEDNO MANJ

O nekdanji mlačvi žita je ostal v kraških vaseh le še spomin

Kmetovalce, ki še pridelajo pri nas nekaj žita, lahko presteje-
mo na prste - Mlatilnico je spet zamenjal stari način mlačve

Kmetijstvo na Krasu tostran me-
je, predvsem v bližnji okolici, po-
življa le še navada redkih ljudi
iz starejšega rodu, ki so ohranili
zvestobo zemlji in ki si pravzaprav
morejo zamišljati drugačnega
načina življenja. Za marsikoga je
to le neke vrste ekaprica, ki se mu
ne morejo odreči, kot sami
pravijo, ostanek nekega načina ži-
vljenja, ki se je danes spremenil
v dragocen hobi. Brez katerega
izgubi v svojo preteklost globoko
zakorenjenjano bitnost Kraševca svoj
pristni smisel. Le malokdo je vlo-
žil vse svoje moči in sredstva ter
zaupal svojo usodo izključno tej
gospodarski dejavnosti.

Takšna in podobna mnenja kroži-
jo po slovenskih kraških vaseh
bližnje okolice, ki so imele še do
nedavnega skoraj izključno kmečki
značaj.

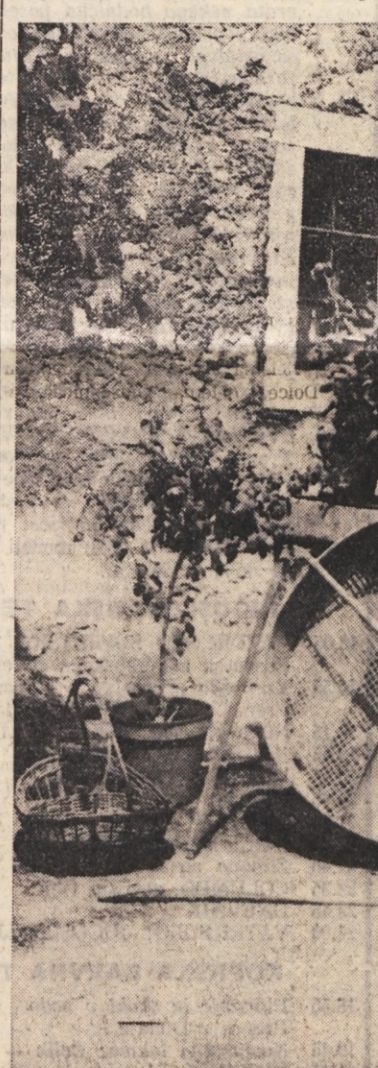
Ob tem ne bomo iskali in na-
števati vzrokov, ki so na dlani in
bi jih mogli enostavno sintetizirati
s splošnimi, preprosto formula-
nimi ugotovitvami, ki jih srečuje-
mo na vsakem koraku: «Kmetijstvo
v naših krajih ne nese več — vlo-
žena sredstva presegajo dobiček —
čemu bi se mladi oklepali zemlje,
kjer je zaposlitev v bližnjem me-
stu veliko donosnejša — Tudi umna
specializacija v tej ali oni kme-
tijski panogi zahteva kapital, ki
ga današnji prispevki in podpore
upravnih in drugih javnih ustanov
še zdaleč ne morejo kriti».

Za tiste, ki ne živijo v dotiku
z zemljo, so posledice tega urba-
nizacijskega procesa na vasi, ki
se vleče že vrsto let, mogoče manj
znane. Tudi te bi lahko na dolgo
in široko naštevali. Vsak letni čas
prinaša starejšim kmetovalcem
spomine o tem ali onem, kar se
je včasih dogajalo na vasi. Seda-
ni avgustovski čas je bil predvsem
čas žita in z njim je bil povezan
pravi obred, ki je šel od žetve do
mlatve. To je bil vsakdanji kruh
nekdanjega Kraševca in od letine je
bila odvisna tudi usoda posameznih
družin.

Še do nedavnega je bilo mo-
goče v tem času slišati v tej ali
oni vasi glušji ropot mlatilnice.
Visoko naloženi vozovi so se po-
mikali iz vseh krajev in čakali
v dolgi vrsti. Na vasi je bil
tedaj praznik. Oblaki prahu od ple-
vi, ki so se dvigali v poletno sopo-
ro, so skoraj zastirali pogled na
mrzlično dejavnost, ki se je odvi-
jala ob tem ogromnem stroju. Ve-
liko žrelo na vrhu je požiralo sno-
pove jecmena, pšenice ali rži, ro-
potajoče kolesa pa je ločevalo iz-
sta žitna zrna od plevi in slame.
To delo je trajalo v posameznih
krajih po več dni ali celo tednov,
kar dokazuje, koliko žita so včasih
pridelali v naših krajih. Na večjih
kmetijah, kjer so posejali tudi po

en hektar njiv, so pridelali pet-
najst ali še več stotov žita.

Kako pa je danes po našem Kra-
su? Ko se pelješ mimo vasi, za-
paziš tu pa tam ravnico, za kate-
ro se da po njeni značilni obliki
sklepati, da je bila včasih njiva.
Veliko je takšnih ravnin, na kate-
rih raste danes trava ali v najbolj-
šem primeru detelja, in kjer ne-
deljski mestni izletniki radi brcajo

«Cepeca», «rehta» in «vejenca» — s tem so nekdanji mlatili žito

žogo. Starejši ljudje vedo poveda-
ti, da so bile skoraj vse te ravnice
če včasih posejane z žitom, le v
manjših količinah je na tej ali oni
ravnici krompir, koruza ali kaj dru-
gega. Danes so žitne njive prava
redkost. V Bazovici, kjer je mlatil-
nica še pred leti delala več tednov,
da je omlatila vse žito, ki so ga pri-
vozili vaščani in kmetovalci iz so-
sednjih vasi, pravijo, da mora mlaj-
ši rod stopiti čez mejo, če hoče iz
živega spoznati, kako je sestavljen
žitni klas. Podobno je tudi v sosed-

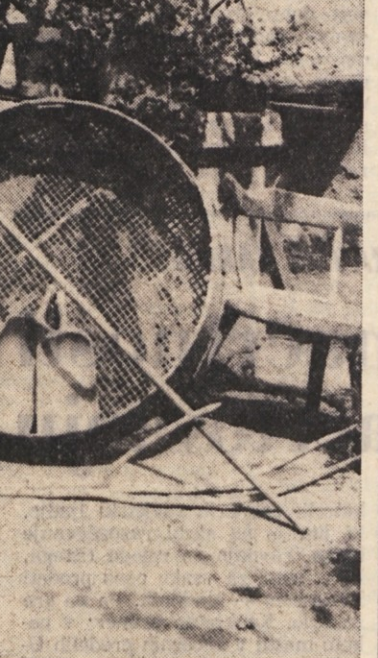

Žitni pridelek je danes v naših krajih redkost

njih vaseh. V Padričah so letos pri-
delali nekaj žita le na dveh polkne-
tjih, ravno tako v Trebach. Na pr-
ste lahko prestejemo tudi kme-
tovalce iz Gročane, Gropade in iz
ostalih vasi na zapadnem Krasu ter
v Bregu.

Najbolj zanimivo pa je to, da si
mora jo ti kmetje pri mlavi poma-
gati kot so to delali v starih časih,
ko še niso poznali mlatilnice. Kdor

pridelal žito, je bil v dotiku z
zemljo, so posledice tega urba-
nizacijskega procesa na vasi, ki
se vleče že vrsto let, mogoče manj
znane. Tudi te bi lahko na dolgo
in široko naštevali. Vsak letni čas
prinaša starejšim kmetovalcem
spomine o tem ali onem, kar se
je včasih dogajalo na vasi. Seda-
ni avgustovski čas je bil predvsem
čas žita in z njim je bil povezan
pravi obred, ki je šel od žetve do
mlatve. To je bil vsakdanji kruh
nekdanjega Kraševca in od letine je
bila odvisna tudi usoda posameznih
družin.

«Cepeca», «rehta» in «vejenca» — s tem so nekdanji mlatili žito

ni najel tovrstnega in odpeljal žito
na mlatve v Tržič ali še dlje, kar
pa predstavljajo ogromne stroške, je
moral potegniti iz zaprašenih po-
dastelj nekdanje orodje, kot so «cep-
ca», «rehta» in «vejenca» ter mla-
titi žito po nekdanjem načinu.

Kot rečeno, sta žetev in mlatve
predstavljali v starih časih pravi
obred. Ko so žanje (po večini so
prihajale v naše kraje iz Brkinov
ali Istre) pozele žito, so ga moški
konizali na kupe, da se je nekoliko
dorožilo. Jecmen so nicali v «mu-
še», kot so rekli pravokotni obliki
teh kupov, kope pšenice ali rži pa
so imele okroglo obliko. Ko je na-
počil čas mlatve, so žito prepeljali
v skednje, kjer so ga mlatili tolkli
s cepci. Slamo so pospravili v «skro-
pe», posebne velike snope, ki so jih
nato uporabili za kritje streh, za
nje, ki je bilo še polno plevi in dru-
gih smeti, je bilo treba najprej «zreht-
tati» s posebnim rešetom in nato
še «zvežati» z «vejenco», to je ne-
kakšno veliko leseno zajemalko. Ta
zadnja faza mlatve je potekala ta-
ko, da so zrnje z «vejenco» metali
od ene stene skednja na drugo. Zr-
nje, ki je težje od plevi, je letelo
do nasprotnih sten, pleve pa so o-
stale nazaj. Preden so to žito odpe-
ljali v mlin, pa ga je bilo treba še
enkrat prečistiti z rešeti, da ne bi
med njim ostali kamenčki in druge
tudi smeti.

Na podoben način morajo redki
kmetje, ki še pridelujejo nekaj ži-
ta, «mlatiti», «rehtati» in «veja-
ti» danes. Vse to se danes vedno
ne plača več, ugotavljajo z rahlo
otonožnostjo v glasu. Včasih je bilo
vsaj to zadoščenje, dodajajo, da smo
mogli uživati pristen domač kruh,
pa čeprav težko prebaven in zape-
čen, ker so ga mešali iz moke vseh
vrst pridelanega žita, danes pa te
majhne količine žita, kolikor ga še
pridelamo, ne zadoščajo niti za ko-
žoši.

TISKOVNO SPOROČILO MESTNE SEKCIJE PSI

Poziv pokrajinskemu vodstvu stranke za umik z vseh položajev v podvladju

PSI je ponovil razloge za svoj izstop iz občinskega odbora v Gori-
ci: oblastni monopol KD ter pomanjkanje pobud za gospodarski razvoj

Mestna sekcija PSI v Gorici je z
dobro naravnanim udarcem odgo-
vila KD in njenemu zavzemniku PSDI
na neprestano potikanja glede raz-
logov za izstop PSI iz odbora in
njegov prehod v opozicijo. S tem je
odgovorila tudi na stališča, ki jih je
KD v zadnjih tednih večkrat spre-
jemala na sejah svojega vodstva in
v občinskem odboru kot da ne bi
bilo že dovolj jasno, zakaj je PSI
odpovedal sodelovanje.

O vsem tem je PSI razpravljal
na zadnji seji izvršnega odbora in
poudaril, da je sklenil izstopiti iz
odbora v skladu s pravico po avto-
nomnem sprejemanju odločitev. Na
seji so poudarili pravilnost spreje-
te odločitve, ki je bila — to je po-
trebno povedati zato, da se izpodbij-
jejo namigovanja KD in PSDI —
soglasno, ob prisotnosti občinskih
svetovalcev. To odločitev PSI pod-
pira široka plast goriškega pre-
bivalstva.

Kakor sta pojasnila pokrajinski
tajnik Del Ben in tajnik sekcije
Marko Waltritsch — se nadalje gla-
si tiskovno sporočilo — sta dva raz-
loga narekovala prehod PSI v opo-
zicijo: oblastni monopol KD na vseh
ravnih, ki ne upošteva potreb za
vzemnikov in opozicije, ter pomanj-
kanje pobud, ki bi Gorici omogo-
čile odigrati vlogo mostu z vzhodom
ter ji zagotoviti gospodarski napre-
dek.

V zadnjih tednih pa sta se pritak-
nili še dve pomembni dejstvi, ki
podpirata pravilnost izstopa PSI
iz levosredinske večine, ki sta se
pojaviši še pred izstopom. V zadnji
številki revije «Iniziativa Isontina»
je odgovorni urednik Pasquale De
Simone, ki je hkrati demokristjanski
župan, objavil trditev, da na skupni
podpirateljski združitvi pod vod-
stvom prof. Basulighe, ki so se v
(Gorici) sestali na shodu «Psihatria
democratica». Članek je avtor po-
slal v tisk precej časa pred izstopom
PSI iz odbora ter dokazuje ta
primer, kako malo spoštovanja ka-
že visoki predstavniki KD do vpra-
šanih, katerih nosilci so socialisti.

V tržaškem tisku pa so se za ve-
liki šmarer pojavile vesti o odprtju
avtoporta pri Fernetičih (z načrtu-
vanjem so začeli veliko kasneje kot
v Gorici), medtem ko o goriškem
ni duha ne sluha ter obstaja ne-
varnost, da izgubimo obljubljeno de-
želno financiranje. Končno gre še
za novico, da bo državna ustano-
va IRI finansirala gradnjo jugoslo-
vanske avtomobilske ceste proti
Trstu. Tako IRI kot druge ustano-
ve so trdno v rokah KD, kar trža-
ški demokristjanski krogi s pridom
izkoriščajo, medtem ko goriški tega
ne znajo.

Odgovarjajoč na demokristjansko
trditev o «neobčinski in žaljivi prak-
si», ki naj bi jo PSI uvedel v me-
stnarske odnose s svojo odno-
snostjo na sestanku nekaterih članov
leve sredine v ponedeljek v Gori-
ci, je občinski odbor PSI dejal, da
so bili nepreklicno dokončni razlo-
gi za izstop PSI iz odbora pojasnje-
ni že na tiskovni konferenci fede-
racije PSI. Zato ni bilo razlogov za
presenečenja, če se PSI ni pojavil
na pogovorih, ki jih je sklical KD. Igra-
ni na te karte, pomeni ne upošte-
vati resnosti, s katero so socia-
listi vedno pristopili k upravnim
vprašanjem. Za PSI ni bilo vpraša-
nje, razpravljati o kakšnem obrob-
nem vprašanju in si zagotoviti še
kakšno odgovorno mesto. To je na-
loga PSDI, ki je po izstopu PSI ta-
ko zahteval izpraznjeno odborniško
mesto (ali še kaj drugega poleg)
ter polemiziral s PSI in mu prislo-
jal mesta, za katerimi se pokrajins-
ki voditelji PSDI že del časa ozi-
rajo. Očitno morajo socialdemokrat-
ski specialisti za izdelavo «priroč-
nika» mest v podvladju na občins-
ki in pokrajinski ravni čimprej iz-
popolniti svoj seznam. Čimprej iz-
nima smisla polemizirati s PSDI,
da ni žito tokrat pokazal, da mu
je predvsem za mesta v podvladju in
da prepriča odgovornost za jav-
ne zadeve izključno samo demokri-
stjanom, saj vodi politiko v kon-
zorciju industrijske cone v Tržiču
ca. Romani, regulacijski načrt v
Gradu Reverditu, gradbene speku-
lacije v Tržiču so v demokristjan-
skem zakupu, prav tako zavlačev-
je za odobritvijo regulacijskega
načrta v Krmini (industrijska co-
na), medtem ko se pri sestavi ko-
misije za izbiro direktorja v gori-
ški psihiatrični bolnišnici prav tako
kaže avtoritarizem KD.

Ta ekskluzivizem je poglavitni raz-
log, zakaj je PSI izstopil iz levo-
sredinske koalicije v omenjenih kra-
jih, v pokrajinski upravi in v zad-
njem času tudi iz uprave v Gorici.
Razumeno zakaj dojenčki krogi v
PRI in v levici KD obžalujejo iz-
stop PSI, nadaljuje tokovno sporo-
čilo socialistične sekcije Gorica, to-
da PSI ni pripravljen pokrivati na
levici dejansko demokristjansko po-
litiko, ki jo je poskušal KD pričeti pred
enim letom in ki jo hoče pripeljati
do kraja, za ceno odprave notranje
opozicije (ki javno izpričuje svoje
razhajanje s pokrajinskim vodstvom
lastne stranke) in z zatajevanjem
zavzemnikov in opozicije. Upraviče-
nost razlogov za izstop dokazuje
tudi sama demokristjanska zaskr-
bljenost ob socialističnem zadržanju.

KD in PSDI imata zadostno veči-
no za sestavo odbora v Gorici in
v drugih središčih, goriški in po-
soški socialisti pa bodo nadaljevali
svojo borbo iz opozicijskih vrst, pod-
pirali bodo pravične zahteve poso-
škega prebivalstva in koristi itali-
janskih in slovenskih delavcev, zla-
sti v sedanjem kritičnem trenutku
za revnejše sloje.

Ob spoštovanju avtonomije posa-
meznih sekcij je mestni odbor PSI
pozval pokrajinsko federacijo, naj
se stranka umakne z vseh položaj-
ev v naši pokrajini. «Nimamo nam-

reč opravka z dvema KD, ki sta
dobro naravnani udarcem odgo-
bila KD in njenemu zavzemniku PSDI
na neprestano potikanja glede raz-
logov za izstop PSI iz odbora in
njegov prehod v opozicijo. S tem je
odgovorila tudi na stališča, ki jih je
KD v zadnjih tednih večkrat spre-
jemala na sejah svojega vodstva in
v občinskem odboru kot da ne bi
bilo že dovolj jasno, zakaj je PSI
odpovedal sodelovanje.

PRI zavrnil ponudbo za vstop v odbor

Republikanska stranka nima na-
mena delegirati svojega edinega
predstavnika v občinskem svetu in
v Gorici, dr. Manzinija, v občinski
odbor, ki čemur sta jo na sestanku
v ponedeljek povabila KD in PS
DI. Tako so odločili na seji vod-
stva mestne sekcije stranke pod
predsedstvom odv. Portedija in ob
prisotnosti republikanskega sveto-
valca.

V svojem tiskovnem sporočilu
PRI ugotavlja, da je izstop SDZ
in PSI posledica «slabosti», ki so
se že dalj časa pojavljale med
strankami leve sredine. Izstop PSI
v perspektivi po sodbi PRI ni ta-
ko nevaren, ker je PSI kar štiri
leta sodeloval pri vodenju javnih
zadev. Kljub temu pa PRI pri-
znava, da ni bilo narejenega mar-
sikal, kar so meščani pričakovali,
in da krivda za to ne pada na
PRI, saj v odboru ni imel svo-
jega predstavnika. Stranka obsoja
pretirano trošenje javnega denar-
ja, kar ima za posledico občuten
občinski primanjkljaj. Pripravljeni
je podpirati okvirni program, ki so
ga sestavili v koaliciji, ker pa pri
njegovem izvajanju že doslej ni
sodelovala, tudi v sedanjih fazi ni
pripravljeni sprejeti povabila za
vstop v odbor in za prevzem nepo-
sredne odgovornosti, pač pa se ob-
vezuje, da bo odbor podpiral in
pomagal uresničiti tisto, kar se
je uresničiti dala.

Danes prosta zabava na prazniku na Oslavju

Na Oslavju se bo danes nade-
ljeval Brški praznik, ki ga pri-
reja prosvetno društvo «Naš pra-
por». Na sporedu bo prosta zabava
s sovodenjskim ansambelom «The
Lovers», ki bo nastopil tudi v po-
nedeljek zvečer. Jutri, v nedeljo,
bo ob 18. uri kulturni spored. Zve-
čer bo nastopil ansambel «Kraški
odmevi» iz Dobroboja.

Prireditelji vabijo Goričane naj
se udeležijo praznika. Postregli jim
bodo z domačim vinom ter peče-
nimi klobasami in piščanci.

DANES DOPOLDNE V TRŽIČU

Splavitev krmnega dela nove petrolejske ladje

S tradicionalnega sanišča v la-
jedelnici «Italcantieri» v Tržiču
bodo danes dopoldne ob 11. uri
spustili v morje krmni del 254.000-

Ker v skupini skritih tovarn

19. AVGUSTA PONOČI

Pet jetnikov zbežalo iz novogoriških zaporov

Tri so policisti že ujeli, za dva
menijo, da sta zbežala v Italijo

Iz novogoriških zaporov je 19. av-
gusta letos ušlo pet ljudi, od kate-
rih tri so miličniki že ujeli, dva Ma-
džari pa sta verjetno zbežala v Ita-
lijo. Gre za 21-letnega Ferencu Ra-
czego, 20-letnega Vajdeja Andreja, o-
ba Madžara, 22-letnega Stojana Jo-
vica, 18-letnega Faruka Hrnčiča in
za 20-letnega Radenka Todoroviča.

Pet zapornikov je že več dni sva-
lo na prosti, kako bi zbežali iz je-
če. Zanimivo pa je, da jih je sod-
nik obsodil na majhne kazni, in si-
cer od deset do dvajset dni zapore.
Skupino je vodil 20-letni Todorovič,
ki je pred kratkim odslužil vojaški
rok v Ajdovščini in je torej dobro
poznal novogoriško območje. 15. av-
gusta se je ponudil paznikom za ri-
banje hodnika in si tako dokopal do
noža. Z njim so ujetniki narezali
leseni okvir z železnimi rešetkami.
19. avgusta ponoči je vseh pet u-
jetnikov zbežalo. Toda njihova «pro-
sta» ni dolgo trajala. Ob tretji uri
so miličniki zalotili Todoroviča, ki
je skušal vlomiti v lokal na Kidri-
čev cesti. Naslednjega dne so ulo-
vili tudi Faruka Hrnčiča, tretji dan
je bil na vrsti Stojan Jović. Sedaj
sta na «svobodi» samo še oboja Ma-
džara, o katerih menijo, da sta zbe-
žala v Italijo.

Ob odprtju kulturnega in zabavne-
ga dela je dobro razpoloženje po-
živela kvalitetna godba orkestra
z Vogerskega. Peter Simoniti pa
je s svojimi skladnim govorom in
zvezi z današnjimi razmerami, po-
korninami in podražitvami ter ču-
dnim vedenjem italijanske vlade do
naše s krvjo slovenske mladine
prepojene zemlje, izval burne a-
plavze. Ob prijetni godbi je veselo
naraščalo, prostorno plesišče je bilo
natrpano mlajših in starejših ples-
nih parov.

Ob odprtju kulturnega in zabavne-
ga dela je dobro razpoloženje po-
živela kvalitetna godba orkestra
z Vogerskega. Peter Simoniti pa
je s svojimi skladnim govorom in
zvezi z današnjimi razmerami, po-
korninami in podražitvami ter ču-
dnim vedenjem italijanske vlade do
naše s krvjo slovenske mladine
prepojene zemlje, izval burne a-
plavze. Ob prijetni godbi je veselo
naraščalo, prostorno plesišče je bilo
natrpano mlajših in starejših ples-
nih parov.

Ob odprtju kulturnega in zabavne-
ga dela je dobro razpoloženje po-
živela kvalitetna godba orkestra
z Vogerskega. Peter Simoniti pa
je s svojimi skladnim govorom in
zvezi z današnjimi razmerami, po-
korninami in podražitvami ter ču-
dnim vedenjem italijanske vlade do
naše s krvjo slovenske mladine
prepojene zemlje, izval burne a-
plavze. Ob prijetni godbi je veselo
naraščalo, prostorno plesišče je bilo
natrpano mlajših in starejših ples-
nih parov.

Ob odprtju kulturnega in zabavne-
ga dela je dobro razpoloženje po-
živela kvalitetna godba orkestra
z Vogerskega. Peter Simoniti pa
je s svojimi skladnim govorom in
zvezi z današnjimi razmerami, po-
korninami in podražitvami ter ču-
dnim vedenjem italijanske vlade do
naše s krvjo slovenske mladine
prepojene zemlje, izval burne a-
plavze. Ob prijetni godbi je veselo
naraščalo, prostorno plesišče je bilo
natrpano mlajših in starejših ples-
nih parov.

Ob odprtju kulturnega in zabavne-
ga dela je dobro razpoloženje po-
živela kvalitetna godba orkestra
z Vogerskega. Peter Simoniti pa
je s svojimi skladnim govorom in
zvezi z današnjimi razmerami, po-
korninami in podražitvami ter ču-
dnim vedenjem italijanske vlade do
naše s krvjo slovenske mladine
prepojene zemlje, izval burne a-
plavze. Ob prijetni godbi je veselo
naraščalo, prostorno plesišče je bilo
natrpano mlajših in starejših ples-
nih parov.

Ob odprtju kulturnega in zabavne-
ga dela je dobro razpoloženje po-
živela kvalitetna godba orkestra
z Vogerskega. Peter Simoniti pa
je s svojimi skladnim govorom in
zvezi z današnjimi razmerami, po-
korninami in podražitvami ter ču-
dnim vedenjem italijanske vlade do
naše s krvjo slovenske mladine
prepojene zemlje, izval burne a-
plavze. Ob prijetni godbi je veselo
naraščalo, prostorno plesišče je bilo
natrpano mlajših in starejših ples-
nih parov.

Ob odprtju kulturnega in zabavne-
ga dela je dobro razpoloženje po-
živela kvalitetna godba orkestra
z Vogerskega. Peter Simoniti pa
je s svojimi skladnim govorom in
zvezi z današnjimi razmerami, po-
korninami in podražitvami ter ču-
dnim vedenjem italijanske vlade do
naše s krvjo slovenske mladine
prepojene zemlje, izval burne a-
plavze. Ob prijetni godbi je veselo
naraščalo, prostorno plesišče je bilo
natrpano mlajših in starejših ples-
nih parov.

Ob odprtju kulturnega in zabavne-
ga dela je dobro razpoloženje po-
živela kvalitetna godba orkestra
z Vogerskega. Peter Simoniti pa
je s svojimi skladnim govorom in
zvezi z današnjimi razmerami, po-
korninami in podražitvami ter ču-
dnim vedenjem italijanske vlade do
naše s krvjo slovenske mladine
prepojene zemlje, izval burne a-
plavze. Ob prijetni godbi je veselo
naraščalo, prostorno plesišče je bilo
natrpano mlajših in starejših ples-
nih parov.

TISKOVNO SPOROČILO DELAVCEV

Oblast seznanjena z vzroki skrčenja dela v obratu SNIA

Od vseh oddelkov SNIA v državi so skrčili delo samo v
Zdravščini - Napad na demokracijo in protifašistične sile

Pokrajinski odbor enotne sindikal-
ne organizacije tekstilnih in obla-
čilnih delavcev (FULTA) ter to-
varniški svet tekstilne tovarne SNIA
v Zdravščini sta seznanila javnost
s političnim ozadjem odločitve ravnateljstva skupine SNIA v Zdrav-
ščini, da uvede skrajšani delovni
čas, in z akcije, ki so jo izvedli,
da bi zavstavlili napad delodajalca.

V svojem tiskovnem sporočilu sin-
dikalisti in predstavniki tovarniške
ga sveta ugotavljajo, da je ravnatelj-
stvo sklenilo skrajšati delovni čas
na 24 ur na teden komaj en mesec
po podpisu nove delovne pogodbe
za celotno skupino na ministrstvu
za delo. Še pred dobrim mesecem
je SNIA pozijevala podpis spora-
zuma z uvedbo tretje delovne iz-
mene in z neprekinjenim delovnim
časom skozi vseh sedem dni v
tednu. Podjetje je torej nameravalo
takrat občutno zvišati proizvodnjo,
kratko zaposliti novo delovno
silo.

Sindikalisti so zavrnili zahtevo po
tretji izmeni, ker določila delovne
pogodbe prepovedujejo ženskam o-
pravljanje nočnega dela, v SNIA v
Zdravščini pa so pretežno zapo-
sleno ženske. Ob tem je težko ra-
zumeti sedanje opravilo SNIA, da
bo skrčila delovni čas zaradi po-
manjkanja naročil. V sindikalnih
krogih to mnenja, da je ravnatelj-
stvo že med podpisovanjem pogodbe
vedelo za odpoved naročil, ter iz-
javljajo, da se ne čuti krive, če so
se morali delavci pet mesecev
boriti za sklenitev nove de-
lovne pogodbe, pač pa je za tako
dolgo stavkovno gibanje odgovorno
ravnateljstvo samo, ki ni hotelo
sprejeti delavskih zahtev.

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

Ker v skupini skritih tovarn

WASHINGTON IN CIPRSKA KRIZA

Kissinger in breme njegovih neuspehov

Ciprsko krizo «prevzema» njegov glavni tekmelec Schlesinger
Kaj ZDA lahko storijo in kaj želijo - Relativna važnost oporišč

Umor ameriškega veleposlanika na Cipru, ki je na to mesto prišel pet dni pred oficirskim pučem in zrušitvijo zakonitega predsednika, je na ameriško javnost deloval kot mračno simbolično opozorilo, da so bile nedavne Kissingerjeve ponudbe posredovanja pomalem donkihotske, ker je njegova diplomacija izgubila nadzorstvo nad dogajanjem ter se z naglimi koraki približala polomu.

Niso samo Grki na ulicah Aten in množice pred veleposlaništvom v Nikoziji tisti, ki državnemu sekretarju očitajo odgovornost za zadnje dogodke, marveč je tudi v Washingtonu čutili potrebo, da bi se kdo drugi izrekel svojo besedo.

Ta nekdo, ta drugi je bil državni sekretar za obrambo, Schlesinger, glavni Kissingerjev tekmelec. Njegove nedavne izjave na televiziji o Cipru se niso omejevale samo na vprašanja, ki so v pristojnosti Pentagona. Šlo je za splošno politično izjavo, glede katere se sekretar za obrambo predhodno niti ni posvetoval s State Departementom.

Tako je ameriška javnost še bolj zaposlena z razglabljanjem o smislu ugovorov v ameriškem tisku od pretekle sobote in nedelje, kjer je očito prizadevanje, da se napravi skrbna razlika med predsednikom Fordom, ki ne more niti krivde za nespretnosti, ki so prišle do izraza pri upravljanju s krizo, in državnim sekretarjem, ki je v času Nixonovih črnih dni vsekar bil edini, ki je s to krizo lahko upravljal.

Mesec dni je publika imela priložnost opazovati red in poučen prizor, kako deluje tako imenovana politika «opcij», s katero se je državni sekretar proslavljal tudi ob drugih priložnostih. Ne glede na demantije je očito, da je bila prva «opcija» vezana na vojaški puč in na možnost, da bi po zrušitvi Makariosa neka desničarska skupina pripeljala Ciper v naročje Atlantskega pakta.

Tedaj se je govorilo tudi to, kar se danes zanikuje, da namreč ZDA ne morejo ostreje nastopiti proti vojaški huntu v Grčiji, ki je stala za ciprskim pučem, ker bi to ogrozilo ameriško vojaško oporišče v Grčiji, oporišča, ki so velikega pomena.

O ameriških vojaških oporiščih v Turčiji ali o pomenu ter važnosti turške meje s Sovjetsko zvezo tedaj v Ameriki ni bilo govora.

Naslednja «opcija» se je bila začela s turškim izkrcavanjem, turškimi prodori in zasedbo tretjine Cipra. Nenadnega «premak» k Turčiji ne priznavajo, bilo pa je rečeno, kako naj bi se vojaška plat turške akcije izplačala do konca, če obstoji želja po realističnih pogajanjih glede bodočnosti Cipra in grško-turških odnosov.

Val protiameriškega razpoloženja v Grčiji in pa celo izstop le-te iz NATO — to bi pa imela biti cena, ki jo je treba za to plačati. Zakaj, ameriška oporišča v Turčiji in njena meja s Sovjetsko zvezo so «važnejši od grških čustev».

Medtem je Ankara Washingtonu pripravljala eno presenečenje za drugim, tako da so zadnji prodori primorali Washington, da se je poklonil nujnosti tretje opcije. Njena objava je bila prepuščena Pentagonu, a je prišla do izraza v Schlesingerjevem opozorilu, kako gre Turčija dalje od tistega, kar bi enjani prijatelji mogli sprejeti. Kot da bi med vrsticami opozoril, da bo «razmisli» o prekinitvi pomoči Turčiji, če ta ne bo spoštovala prekinitve ognja na novi, pretekli četrti tek doseženi liniji.

Naj se Schlesingerjeve besede zde še tako energične, v ZDA se ven-

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Poudarbo na pretek. Zelo mikavne bodo, ne bodo pa vse dobre. Premislite in izberite. Prijeten večer.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Odlični rezultati, ki jih niste pričakovali. Toda ne zanašajte se na naključje. Več razumevanja do druge osebe.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Danes se ne ukvarjajte z zahtevnejšo poslovno zadevo. Ne posojajte denarja.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Ne odbijajte pomoči, ki vam jo ponuja prijatelj. Potrebovali jo boste.

Z LJUBLJENO OSEBO VSE V REDU.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Dobro boste zaključili zadevo, ki ni veliko obetala. Bodite dovtetni za nasvete prijateljev.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) V poslovnih zadevah bolj morali kot materialni uspehi. Zrtve bo prišla pozneje. Na pot boste morali.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Popraviti boste morali napako drugih, za katero je padla krivda na vas. Več razumevanja v družinskem življenju.

SKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Koristno srečanje, ki ga izkori-

TEMA MEDNARODNIH POGAJANJ V KARAKASU

Kako naj si človeštvo razdeli velikanska podmorska bogastva

Kaj so teritorialne vode, kaj priobalni pasovi - Tehnična moč bogatejšega postane kmalu oblast - ZDA že izkoriščajo petrolejska bogastva na 150 km od obale

V glavnem mestu Romunije, kjer trenutno slavijo 30-letnico osvoboditve, zborujejo tudi predstavniki 134 držav in kakih 20 strokovnih organizacij o vedno bolj aktualnem problemu o tako imenovani demografski eksploziji. Gre za problem, o katerem smo že neštokrat pisali, namreč za problem naglega naraščanja prebivalstva in vedno bližjega pomanjkanja prehrane in surovin.

Res je, da se bodo količine pridela lahko povečale, toda ne toliko, kot se naglo večja število ljudi na svetu, kar se pa tiče raznih surovin, so te še malone izčrpane posebno če upoštevamo izredno naglo eksplozivno eksplozijo. Pomislimo le na preplah, ki je v svetu nastal v zvezi s problemom energetike, preplah, ki je nastal v zvezi s krizo nafte. In vendar pri tej tako temni sliki obstaja tudi bolj svetle strani, seveda v kolikor bo človek bolj človek.

S sodobnimi tehničnimi sredstvi ter s pomočjo umetnih satelitov so geologi prišli do ugotovitev, da preostaja človestvu še veliko bogastva, vendar pa ne več na kopnem, pač pa v morjih. Med drugim so ugotovili, da je nafte na svetu še za stoletja. Počesto so ta velika bogastva daleč pod morjem, kamor človek ne bo mogel nikoli.

Deloma na račun tehničnih sredstev, deloma pa tudi na račun nenormalnih odnosov v svetu bo marsikatero bogastvo ostalo neizkoriščeno. O tem je bilo v Karakasu govora na konferenci Združenih narodov, na kateri so razpravljali o pravni ureditvi teritorialnih, obalnih in ekonomskih morij in njihovih bogastvih. Neke države so namreč na lastno premo razširile svoje teritorialne vode, «gospodarsko morje» pa naj bi segalo celo 200 milj od obale.

Nemogoče je, da bi v kratkem prikazali obdelavo tega tematskega, ki je s tem povezan, saj smo že pred nedavnimi imeli opravka celo z nekakšno vojno med ribiči na področju Islandskega morja. Morje, ki je nekdo bilo le velika luža, ki je služila prometu, zadobiva povsem drugačen pomen in nekdanja svobodna morja so vedno manj svobodna, v bodoče pa bodo sploh bolj malo svobodna, lahko pa bi služila za vzrok nesrečnega spora med razvitimi in nerazvitimi svetom, med super-silami, pa tudi med državo in državo. Vedno veljavni stari princip svobodnega morja sedaj postaja nevarnost v tem, da omogoča bogatim državam, da zagospodarijo tudi nad morji, ki bi sicer po nekem iz neopisanih pogodb pripadala vsem, tudi siromskim državam. Še več, danes so nekatera priobalna morja že predmet sporov med bogatimi in revnimi. Peru na primer ima priobalno morje, ki je zelo bogato tako imenovane plave ribe. Ker je peruska ribiška flota slabo razvita, ribarstvo v njenih vodah ameriške ribiške ladje in skupina ameriških ribiških ladij, ki so seveda sodobno opremljene, nalovi v eni sezoni več plave ribe kot je peruska ribiška flota med nalovi v desetih letih. V mehiškem zalivu so ribarjenje regulirali tako, da sme vsaka obalna država imeti enako število ribiških ladij kot jih imajo ostale države. Toda ena sama severnoameriška ribiška ladja, ki je seveda opremljena po najno-

V teritorialnih vodah ter v priobalnih pasovih se vedno bolj množijo velike ploščadi za vrtnanje petrolejskih vrelcev, za črpanje podzemnega plina ali za iskanje surovin pod morjem. Tehnična razvite dežele se pri tem po navadi ne oziroja veliko na pravice drugih, posebno ne nerazvitih obalnih voda.

To so zelo važna vprašanja, ki pridejo še posebej v poštev pri «razdelitvi» bogastev, ki bi jih odkrili in eksploatirali na tistih morskih področjih, ki so danes brez «lastnika». Gre za določitev nekakšnih mednarodnih norm za morebitno «mednarodno eksploatacijo» morskih in podmorskih bogastev.

Bistvo vprašanja je prvenstveno ekonomskega značaja, vendar pa zavzema tudi svoje pravne oblike. Gre namreč tudi za vprašanja nacionalne obrambe posebnih dežel, za pravne odnose med deželami, posledno s tem za politične rešitve, do katerih bi najpo morali priti v odnosih med posameznimi državami in v mednarodnih odnosih nasplo. To je že prišlo do izraza v Karakasu, kjer so se med obravnavanjem problemov navedenih različnih mednarodne zveze ali bloki, rekli bi celo nekakšne nove fronte, v katere so se vključile tiste dežele, ki nimajo niti enega metra morja, kot na primer Švica, kajti staro načelo da «morsko bogastvo je bogastvo, ki pripada vsemu svetu», je obveljalo v vsem svojem obsegu. Seveda le v principu, kajti nekdo, dokler je šlo za eksploatacijo le morskih bogastev, se je raz-

merilo, da «morsko bogastvo» nes, ko gre tudi za bogastva pod morjem, postaja zadeva bolj zapletena.

Nikakršnega dvoma ni, da bo nadaljnje razreševanje teh problemov privedlo do novih razmejitev teritorialnih in priobalnih voda. Teritorialne vode, ki danes segajo od 6 do 12 milj v morje, se bodo razširile. Nekateri predlagajo, naj bi se ohranili 12-miljski pas teritorialnih voda, na katerih bi država imela vse suverene pravice. In vendar se niti to ne more v celoti izvajati, ker se že tu lahko križajo interesi dveh dežel. Na svetu imamo na primer najmanj sto oziroma, ki so zelo pomembne za mednarodni pomorski promet, Desetdeset teh oziroma meri niti 20 milj, to se pravi, da bi se v teh primerih suvereno države morale deliti. O balne dežele, ki bi po tem načelu bile suverene nad vso oziroma, bi lahko oziroma zaprle, kar pa je nesprejemljivo v mednarodnih odnosih, pa čeprav so bile doslej nekatere zadevne rešitve, regulirane z mednarodnimi pogoji. In tudi priobalna področja prinašajo s seboj vrsto problemov.

V zadnjem času se zelo veliko govori o tako imenovanih gospodarskih pasu, ki naj bi se raztezal 40 ali 50 milj od obale. Čeprav bi v določenem trenutku z dobro voljo vseh vendarle našli tudi neko kompromisno rešitev za priobalna in tudi za gospodarska področja, bi vendarle ostala še velika področja oceanov; in morji, ki bi spadala v tako imenovano «skupno last» oziroma na področje skupne eksploatacije. Združene države n.p.r. govore že o 200 miljah «gospodarskega pasu», kajti 18 njihovih družb že črpa nafto in prirodni plin v pasu, ki se razteza od 100 do 150 milj od obel.

Veliko bi mogli še navajati podatkov o problemih, ki bodo nastali v bližnji bodočnosti v zvezi s pravno ureditvijo zadev, ki nastajajo v zvezi z eksploatacijo morskih bogastev, začeti s novo ureditvijo je samih ribiških problemov, pa vse do problemov, ki bodo nastali pri eksploataciji podmorskih surovinskih bogastev. Če torej človeštvo, razpolaga z velikimi bogastvi pod morji in če razpolaga celo s tehničnimi sredstvi, ki mu eksploatacijo teh bogastev omogočajo, ne kaže dovolj dobre volje, da bi ta bogastva pametno in pošteno razdelila alne kot se temu reče zaradi velikega mednarodno-pravnega urenila. Mednarodne konference in zasedanja, kot je ona v Karakasu, dokazujejo, kako se razmere v svetu še zapletajo.

MOSKOVSKA PRAVDA TARNA

Veliko nenačrtnosti v samem načrtovanju

MOSKVA, 23. — Popoln liberalni gospodarski sistem je že preteklost. Tudi države z izraziti liberalnim gospodarskim sistemom svoj ekonomski razvoj načrtujejo. To je nujnost, da bi dežele ne prehajale iz krize v krizo. Preveč to načrtovanje pa ima tudi svoje negativne posledice, kot to kaže vrsta sovjetskih primerov.

Tekstilna tovarna v Zaji je lani izdelala več tisoč odelj, ki jih ni mogla prodati. In vendar v isti tovarni danes nadaljujejo z izdelovanjem enakih odelj, kajti tako je določil načrtovalec, na področju Belgoroda so trgovine polne vžigalnikov, ki jih nihče ne mara. Pravijo, da imajo tu vžigalnikov za najmanj deset let. To varne vžigalnikov pa kar nadaljujejo s pošiljanjem novih zalog.

Navedli smo dva primera, toda podobnih primerov bi bilo še veliko, zelo veliko. O zadevi piše moskovska Pravda, ki se v zvezi s tem vprašuje, kako je možno, da se kopijo zaloge blaga, ki ga nihče ne potrebuje. Časopis, glasilo sovjetske komunistične partije, daje hkrati tudi odgovor, vsaj delen odgovor, ko pravi, da «tega blaga ostaja tudi zaradi tega, ker je slabe kakovosti».

Moskovska Pravda pravi, da v deželi, kjer se je potrošno blago v zadnjih letih po kakovosti kaj malo izboljšalo, ker je večina proizvodnih sil angažirana v težki industriji, postaja problem vedno bolj akuten in vzbuja pozornost vedno večjega števila ljudi, tako da ni redko, ko potrošnik začne tudi nergati, protestirati.

Pri tem časopis ugotavlja tudi dejstvo, ki bi ga od tako načrtovane ekonomije ne pričakovali. Na področju industrijskega in še posebej potrošnega blaga vlada zmeda. Tako pravijo ljudje, ki določeno blago ne sprejemajo zaradi tega, ker je slabe kakovosti in zastarelo, drugod pa je boljše in celo odličnega blaga na pretek. Kot bi to ne bilo dovolj, moskovska Pravda navaja še naslednji primer: industrija izdelava odlično serijo blaga, vendar ga trža mreža pošlje prav tja, kjer tega blaga sploh ne potrebujejo. Rekli bi, da se v ne-

RADIO VELEIZIJA

SOBOTA, 24. AVGUSTA 1974	
ITALIJANSKA TELEVIZIJA	
PRVI KANAL	
17.30	Program za mladino
18.30	Ridolini v varieteu
18.45	Risani film: ZMAJ
19.55	Izbranje loterije
19.55	Nabozna oddaja
19.55	SPORTNI DNEVNIK
20.00	DNEVNIK
20.40	Glasbena prireditev, ki jo vodi Pippo Baudo. Nocoj je na vrsti zaključna prireditev z naslovom Senza rete. Pippo Baudo, ki to prireditev vodi, bo imel v gosteh dve veliki imeni, namreč Ivo Zanicchi in Gina Paolija. Ivo Zanicchi, ki bi jo bilo odveč predstavljati, je doživela vrsto izrednih uspehov in priznanj na raznih festivalih. S svojimi tipično pesmijo se je uveljavila že v samem začetku, pri čemer ji je pomagala tudi barva njenega glasu, tista topla tonalnost, ki je omogočila, da se je lotevala tudi Theodorakissove glasbe in da je prenesla v italijanščino tudi nekaj Aznavourja. Gino Paoli pa je nekaj povsem drugačnega. Gino Paoli je avtor številnih zelo znanih melodij. Tudi on je ostal zvest samemu sebi, v nekakšnem dialogu s samim seboj, vendar hkrati ustvarjalno zagrenjen in veselje, grdo in lepo plat življenja. Večer Senza rete pa ne more biti brez humorja. Komični del programa so za nocoj poverili mimiki italijanskega južnjaka Lina Banfija, ki je po rodu iz Puglie in ki se je prav pred nedavnimi krepko uveljavil v eni izmed narečnih kar, ki jih je italijanska televizija uprizarjala ob četrtnih zvečer. Nadaljnji gost Pippa Baudo oziroma njegove nocojsnje oddaje je Giuseppe Pambieri, to je tisti nesrečni nečak iz Palazzeschijske «Sester Marassisi», ki je spravljal svoje dobre tete na boben
21.50	Dva komična filma: CHARLOT IN BOLNIK CHARLOT SE ZABAVA POSEBNE REPORTAŽE TV: O njem se bo govorilo v kratkem: CEYLON
22.10	DNEVNIK
23.00	Vremenska slika
DRUGI KANAL	
16.00	V evroviziji: EVROPSKO PRVENSTVO V PLOVANJU IN VATERPOLU Prensos z Dunaja LAHKA ATLETIKA EVROPSKO PRVENSTVO V SKOKIH V VODO Prensos z Dunaja
20.30	DNEVNIK
21.00	IL SEGRETO DI CRISTINA Osnova Iva Petrelli, scenarij Lucie Bemby. V glavnih vlogah nastopajo: Gianni Garko, Andrea Checchi, Angela Cavo, Corrado Olmi, Paolo Granata itd. Odnosi med starši in sinovi ali kot jim danes pravimo tudi odnosi med mlado in staro generacijo so tema zgodbe, ki jo je napisal Ivo Petrelli, za oder pa jo je predelala Lucia Bemby. Zgodba je naslednja: Ko se je mati z očetom vrnila s počitnic, se je znašla pred neverjetnim prizorom: njuna edina hči Cristina je v času njune odsotnosti dala namestiti na vrata svoje spalnice ter na vrata nekoga hodnika posebne ključavnice, tako da bi lahko bila popolnoma neodvisna od staršev, bolje povedano, ločena od ostalega stanovanja. Vrhu tega je nadv vrata svoje spalnice razobesila napis «meja». S tem je hotela povedati, da v njeno zasebno življenje ne sme nihče vdirati. Očetu in materi ni hotela dati pojasnila glede tega. Zato je razumljivo, da mater zadeva zaskrblja. Stoji zato k dekletovi vzgojitelji, ki sluti za tem obnašanjem nekaj, kar gre preko osebnih interesov in zato se začne za stvar zanimati, seveda z vso prevadnostjo. In pri tem počasi dospe do ugotovitve, da je v dekletovem življenju prišlo do nekega preloma. Prava prava prava se prelom, ki zadeva našo dobo, za prelom med mlajšo in starejšo generacijo do tiste napetosti, ki je čisto tudi dramatična in ki privede do skrajnosti, ko med sinovi in starši že ni več dialoga. Gre za krizo odnosov med dveh generacijama, za krizo, o kateri se vedno več govori, ki pa ji se niso našli odgovora, ker se te krize lotevajo najpogostejše iz napredne plati, saj rešujejo probleme mladine ljudje, ki z mladino nimajo nikakršne zveze
22.00	SVETOVNO PRVENSTVO V KOLESARSTVU Prensos preko satelita iz Montreala v Kanadi. Nocoj bomo preko televizije gledali predzadnjo dirko na svetovnem kolesarskem prvenstvu. Gre za diletante, ki se bodo pomerili na cesti, in sicer na krožni poti, ki je dolga 12 km in pol in ki jo bodo morali kolesarji prevoziti 14-krat v skupni dolžini 175 km.
JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA	
16.05	VATERPOLO SOVJETSKA ZVEZA — MADŽARSKA Posnetek z evropskega prvenstva na Dunaju
16.55	Evropsko prvenstvo v plovanju Prensos v evroviziji z Dunaja
18.15	NOGOMETNA TEKA: CELIK — DINAMO
19.45	Kaj počnem ob nedeljah
20.15	VIOLINSKI SOLO, film
21.00	Risanka
21.00	DNEVNIK
21.25	Notranjepolitični komentar
21.40	Zabava vas Julie Andrews
22.35	COLUMBO, serijski film
23.00	DNEVNIK
24.00	VATERPOLO: JUGOSLAVIJA — ZRN
KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA	
16.55	Plovanje in skoki v vodo Prensos z Dunaja
19.45	Nogometna teka: Celik — Dinamo
21.15	DNEVNIK
21.30	Nemogoči podvigi
22.20	Salvioli film z Ridolinijem
22.50	Koncert za jagot in orkester
TRST A	
7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15	Poročila: 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Ponovno na spored; 13.30 Glasba po željah; 17.05 Umetnost in prireditev; 18.30 Komorne skladbe; Grčevci samospevi; 19.10 Mala enciklopedija dvotipov; 19.25 Zborovsko petje; 20.00 Sport; 20.50 Nenavadne in skrivnostne zgodbe; Marovič «Skrivnostna gospa Pi-per»; 21.15 Zabavni orkestri 21.30 Vaše papevke; 22.30 Poje Enrico Intra.
TRST	
12.15	Deželne kronike; 14.40 Tretja stran; 15.10 Mali koncert; 15.40 Dialog o glasbi; 16.35 Novi almanah; 19.30 Deželne kronike.
KOPER	
7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 19.30, 21.30	Poročila: 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.40 Jutranja glasba; 9.30 Pisan spored; 10.15 Ansambel Carpenters; 10.45 Glasba in navesti; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Orkester Denver; 15.00 Glasba in še kaj; 18.00 Zapojmo in zaigrajmo; 18.45 Poje Zaprano Giacobbe; 20.00 Za prijeten konec tedna; 20.30 Prensos RL; 21.00 Glasba v večeru; 21.45 Glasbeni vikend; 23.35 Plesna glasba.
NACIONALNI PROGRAM	
7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00	Poročila: 7.10 Jutranja glasba; 8.30 Papevke; 9.00 Vi in jaz; 11.30 Izbrani program; 13.20 Preizkušnja; 15.00 Glasba za bolnike; 15.40 Veliki variete; 17.20 Poje Cesare Siepi; 18.05 Nove ital. papevke; 18.35 Orkestri lahke glasbe; 19.20 Instrumentalna glasba; 20.00 Ver-
dijeva opera «La battaglia di Legnano»	
II. PROGRAM	
7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30	Poročila: 7.40 Pevci lahke glasbe; 8.40 Stare papevke; 9.30 Strnje-na komedija; 10.00 Pesem za vsa-kogar; 10.35 Glasbeni variete; 11.50 Zborovsko petje; 13.35 Dva komika; 13.50 Kavo in zakaj?; 14.00 Plošč; 15.40 Festival v Ve-roni; 16.35 Popolnaski spored; 17.25 Izbranje loterije; 19.55 Plošč; 21.20 Dva komika; 22.50 Večerna glasba.
III. PROGRAM	
9.30	Koncert za začetek; 11.40 Koralna glasba; 12.20 Sodobna ital. glasba; 13.00 Glasba skozi čas; 15.30 Klavirske skladbe; 16.00 Francoska glasbena kul-tura; 17.10 Pianist Vladimir Sel-ivohin; 19.15 Koncert; 21.30 Grieg, Avber, Rubinstein.
SLOVENIJA	
7.00, 8.00, 11.00, 14.00, 16.00, 20.30	Poročila: 7.50 Na današnji dan; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Pionirski tehnik; 10.35 Iz mladinskega glasbenega albuma; 11.15 Sedem dni na radiu; 12.20 Z nami doma in na poti; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Čez travnice in polja; 14.30 Priporočila vam...; 15.10 S pesmijo v novi teden; 16.40 Paleta melodij; 17.00 «Vrtljaki»; 17.40 Majhni ansambli; 18.10 Instrumenti v ritmu; 18.20 Gremo v kino; 19.00 Aktualnosti; 19.15 Rad imam glasbo; 19.45 S knjižnega trga; 20.00 Lahko kom, otroci!; 21.15 Zado-voljni Kranjci; 21.00 Radijski raz-glas; 22.00 Plesni orkestri; 22.28 Dr. Walter Gerteis; Inspektor Jones pripoveduje «Sepavec»; 23.20 Oddaja za izseljenke; 00.05 S pesmijo v novi teden.

Novembra HE Mratinje

Elektrarna na Pivi bo dalja skoraj milijardo kWh na leto

MRATINJE, 22. avg. (Tanjug) — Če bodo dela potekala po načrtu, bodo v hidrocentrali Mratinje čez dva meseca proizvedli prve kilovate električne energije. Ta veliki objekt, zgrajen v kanjonu Pive, bo potem, ko bo delal z vso zmogljivostjo, dal na leto skoraj milijardo kilovatin ur električne energije. S tem se bo znatno zmanjšala energetska kriza v Črni gori, aluministična industrija pa bo dobila zanesljivega preskrbovalca z električno energijo. Mratinje ima tri velike turbine in prva izmed njih bo začela proizvajati električno energijo novembra.

Hitrica Zagreb - Beograd

Prvi odsek štiripisovnice Sesveti—Okučani do leta 1978?

OD NASEGA ZAGREBSKEGA DOPISNIKA

ZAGREB, 21. avg. — Zadržanje besede sicer še ni, vendar je zelo verjetno, da bodo na pomlad 1975 le začeli graditi prvi odsek hitre ceste Zagreb—Beograd, in sicer od Sesvetov do Okučanov, ki bo dolg 109 km. O gradnji te prometnice, ki bo od Sesvetov do Surčina dolga 362 km, govorimo že lep čas.

Spomnimo naj le na dve stvari. Najprej: po cesti Zagreb—Beograd vozi po 20 tisoč vozil na dan, včasih pa celo precej več. Značilno je, da predstavljajo 50 odstotkov prometa tovornjaki, če računamo, da je povprečna dolžina vozila sedem metrov, dobimo kolono, dolgo za dve tretjini ceste. Po drugi strani pa gre za to, da je zdajšnja cesta, čeprav jo nenehno rekonstruirajo, tako slaba, da zaradi tega (in seveda gostega prometa) ni mogoče pogosto voziti po njej hitreje kot 60 km na uro.

Prvi del hitre ceste do Okučanov naj bi bil zgotovljen do leta 1978. Predvideva se, da bo nova hitra cesta od Sesvetov pri Zagrebu do Surčina pri Beogradu, kjer bodo zgradili obvoznico, tako imenovane zaprte tipe. Bo štiristenska in vsakdo bo moral za vožnjo po njej odšteti denar. Zamišljeno je, da bo zdajšnja cesta ena pas nove hitre, sicer pa bo na tako imenovanem zaprtem delu ceste trinajst izhodov. Izračunali so že, da bo treba za graditve prve faze (do Okučanov) odšteti okrog dve milijardi dinarjev.

MARJAN KUNEJ

Elektrike dovolj

V BiH hidroelektrarne proizvedle več elektrike, kot so pričakovali - Upajo, da se lanska »tema« ne bo ponovila

CAPLJINA, 22. avg. (Tanjug) — Gradnja hidroelektrarne Čapljina napreduje zelo hitro. Ko bo ta elektrarna končana, bo v okviru vodnega sistema Trebišnjica ena največjih hidroelektrarn te vrste na svetu.

Turbine te elektrarne bodo same, brez dodatnih naprav s pomočjo črpalnih vež, razmeroma isto vodo za proizvodnjo električne energije. Tako bo Čapljina dajala milijardo 150 milijonov kilovatin ur električne energije na leto. Po zaslugi posebnega sistema pa odo pridobili še dodatnih 300 milijonov kilovatin ur. Hidroelektrarna Čapljina bo obratovala s močjo 430 megavata. Investicijska vrednost te hidroelektrarne znaša okoli 1,25 milijarde dinarjev. Pričakujejo, da bo začela obratovati konec leta 1977.

Letos ima združeno elektro-gospodarstvo Bosne in Hercegovine, s tem pa tudi porab-

niki električnega toka nekoliko manj skrbi kot prejšnja leta. Električnega toka je sicer razmeroma dovolj, čeprav ne moremo reči, da kta, bo tako. Majske in junjske deževje ter padavine v prvih dneh julija so dodobra napolnili akumulacijska jezera. Reke so imele tu in tam celo preveč vode, tako da so prestopale bregove. Zdaj pa so pritoki že dokaj skromni.

Trenutno je v akumulacijskih jezerih toliko vode, da bodo lahko v SR BiH proizvedli milijardo 600 milijonov kilovatin ur električnega toka. Seveda številka ni najbolj idealna, je pa večja, kot so pričakovali. Elektroenergetska bilanca za leto 1974

namreč predvideva, da naj bi s pomočjo vode in akumulacijskih jezer v tem času dobili okoli 2 milijardi 100 milijonov kilovatin ur električne energije. Primanjkljaj je 400 milijonov kilovatin ur. Gospodarstveniki so optimisti in upajo, da se lanska »tema« ne bo ponovila. Elektroenergetska bilanca za letošnje leto predvideva, da bo elektrike primanjkovalo od julija do decembra. Če se vodne razmere ne bodo izboljšale, bodo morali v posameznih krajih države omejiti porabo. Če pa se bo suša zavlekla v oktober in november, bodo potrebne večje redukcije. Zanesljivo je, da električnega toka ne bo na pretek.

Zastonj na morje

Sklep sindikata velja za 500 delavcev zeniške železarnice

SARAJEVO, 22. avg. (Tanjug) — Predsedstvo tovarniške konference sindikata v zeniški železarni je sprejelo sklep, s katerim bodo 500 delavcem te tovarne septembra letos omogočili desetdnevni brezplačni oddih na morju. Kolektiv te tovarne je sklenil, da bo na morje poslali delavce, ki so že dolgo zaposleni v tem kolektivu, delavce z najnižjimi osebnimi dohodki in tiste, ki so se izkazali pri delu, pa tudi delavce, ki morajo iti na morje zaradi slabega zdravja. Zeniški železarji bodo letovali v Podgori, na Baškem polju, v Orebiču na Pelješcu in na Kaštelu Starem.

Zrak bo bolj čist

Te dni bodo začeli graditi v Trbovljah najvišji dimnik v Evropi

TRBOVLJE, 22. avg. (Tanjug) — Konec tega meseca bodo pri termoelektrarni Trbovlje II začeli graditi nov, 360 metrov visok dimnik. Z izvajalci gradbenih del Karlo iz Düsseldorfa, Vatrospromom iz Zenice in Gradisom iz Ljubljane so že podpisali pogodbo. Omenjeni dimnik bo najvišji v Evropi, zmanjšal pa naj bi onesnaženost zraka v Zasavju. Gradnja bodo končali do konca prihodnjega leta. Za tako visok dimnik so se odločili, ker so strokovnjaki ugotovili, da bi lahko samo takšen dimnik nekajkrat zmanjšal onesnaženost zraka v tem delu Slovenije.

Diplome v SFRJ

Letos do julija je na fakultetah, visokih in višjih šolah diplomiralo 20.383 študentov — Lani 1.124 magistrov

BEOGRAD, 20. avg. (Tanjug) — Podatki zveznega zavoda za statistiko, ki so jih objavili v rednem biltenu, kažejo, da je v naši državi v letošnjem prvem polletju diplomiralo 7 odstotkov več študentov, kot v istem času lani.

Od januarja do konca junija je na fakultetah, visokih in višjih šolah diplomiralo 20.383 študentov, kar je 1378 več kot v prvem polletju leta 1973.

Od navedenega števila diplomantov je nekaj manj kot polovica takšnih, ki so sola-

nje zaključili na fakultetah, umetniških akademijah in raznih visokih šolah. Teh je 10.136, ostali pa so diplomirali na raznih višjih šolah, oziroma končali prvo stopnjo visokošolskega študija.

Za jugoslovansko gospodarstvo je posebej pomemben podatek, da smo v prvi polovici letošnjega leta dobili okoli 240 strokovnjakov, ki so končali razne tehnične fakultete, 1274 ekonomistov in 1066 pravnikov. Jugoslavija je dobila tudi 994 novih zdravnikov in stomatologov ter 194 farmacevtskih strokovnjakov.

Če gledamo skupno število diplomiranih po republikah in avtonomnih pokrajinah, opazimo, da se je število povečalo v vseh republikah in pokrajinah, razen v Sloveniji. V tej republiki se je skupno število diplomiranih zmanjšalo za 32 odstotkov in sicer rednih za 20.

Jubilejni vinski sejem

Na 20. mednarodnem sejmu v Ljubljani 291 razstavljalcev iz 16 držav

LJUBLJANA, 20. avg. (Tanjug) — Na 20. mednarodnem vinskem sejmu, ki bo od 30. avgusta do 8. septembra letos na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, bo sodelovalo 291 razstavljalcev iz 16 držav. Na desletni največji razstavi površini se bo poleg 133 domačih proizvajalcev predstavilo tudi 158 podjetij iz tujine. Na 17.000 kvadratnih metrih bodo razstavljena vina, žgane pijače, sadni sokovi in stroji.

V okviru sejma bo od 28. do 30. avgusta mednarodni simpozij o obrezovanju vinskih trte, 3. in 4. septembra pa jugoslovanski simpozij o vinarstvu.

Z izrednim študijem si je diplomu pridobilo nekaj več kot 13.800 fantov in deklet, za več kot 6500 študentov pa je bila ta pot nekoliko težavnejša: ob rednem delu so študirali izredno.

Do 1977 nova TE v Urinju

Graditev bo veljala 1,5 milijarde dinarjev — Moč 350 MW

REKA, 20. avg. (Tanjug) — Na gradbišču termoelektrarne Reka I v Urinju pri Reki hitijo s pripravljalnimi deli, da bi jih zaključili do konca avgusta.

Termoelektrarna Urin I bo imela moč 350 megavata, dokončali naj bi jo leta 1977, gradnja pa bo stala okoli milijardo 500 milijonov dinarjev. Omenjena elektrarna bo vsako leto proizvedla okoli milijardo 800 milijonov kilovatin ur električnega toka.

Gradnja letališča Maribor

V Slivnici ga je včeraj začelo graditi podjetje Slovenija-cesta

MARIBOR, 21. avg. — Brez posebnih ceremonij so danes v Slivnici pričeli z graditvijo mariborskega letališča. Dela izvaja ljubljansko podjetje Slovenija-cesta, ki ima z letališči dolgoletno izkušnjo, saj je gradilo steze v Zdrdu, Splitu, Puli, Brniku in drugod. Avtor glavnega projekta mariborskega letališča je znani strokovnjak profesor inž. Miloš Lukić. Medtem ko je graditev pristajalne vzletne steze stekla, bodo v naslednjih dneh odločili se o graditvi letališke zgradbe.

Po projektu bo steza dolga 2500 m in široka 45 m, vendar pa bodo v prvi fazi zgradili 2200 m in 120 m predpolja, kar mora biti končano do 1. oktobra prihodnje leto. Že letos bodo v celoti dokončali 1000 m steze in polovico prostora za manevriranje letal. Skupno bodo izkopali in vgradili okoli 200.000 kubikov materialov in položili 120.000 kvadratnih metrov asfalta. Za boljše predstavo o velikosti mariborskega letališča naj povemo, da bodo lahko pristajala letala DC-9.

Ob glavni stezi bodo zgradili še 1600 m travnat, predvsem za potrebe športnega letalstva, preostali bodo morali več poljskih cest, urediti dovoznic in zgraditi vodovod od Hoč do letališča.

Zastopnik IBT Aeroinženiringa iz Beograda, ki gradi del nadzornje, so ob začetku del izjavili, da računajo na točnost dogovorjenih rokov, saj je podjetje Slovenija-cesta eno najboljših strokovno usposobljenih za graditve pristajalnih vzletnih stez v Jugoslaviji. D. UTKENKAR

Kmalu koks iz Bakra

Investitor pomembnega metalurškega objekta je železarna Sisak

OD NASEGA ZAGREBSKEGA DOPISNIKA

ZAGREB, 20. avg. — Čez tri leta bodo v novi bakarski kokarni, katere graditev bo stala okrog 1305 milijonov dinarjev, proizvedli prve tone koks za Sisak. V Gorani pri Bakru začnajo namreč uredničevati zamisel, ki je sicer stara petnajst let. Za takšno novo zmogljivost so najprej kazali zanimanje v železarni v Sisku, pa na Jelenicah in v Storač, medtem ko so z dolžničnimi pripravljalnimi deli začeli pred približno sedmimi leti. Delavski svet metalurškega kombinata železarna Sisak se je slednjič (1970) odločil za lokacijo nove kokarne, ki naj bi proizvajala po 700 tisoč ton te surovine, potrebne v metalurgiji. Doma proizvajamo po milijon ton koks na leto, medtem ko ga je treba po pol milijona ton kupiti v tujini.

Za lokacijo bodoče kokarne je konkuriralo sedem krajev v državi — med njimi tudi Koper — vendar pa so se strokovnjaki odločili za Bakar, ki ima vrsto prednosti. Najprej to, da je tu specializirana luka za razsute tovore, katere zmogljivost ni povsem izrabljena, poleg tega pa je mogoče sem z velikimi ladijami pripeljati 1.16 milijona ton kakovostnega premoga.

Na natečaj za uredničevanje tega načrta je prišlo sedem ponudb (med njimi ena domača), izvedbo pa so zaupali podjetju »Dr. C. Otto iz Bochuma«. Predvideno je, da bo nova javna koksa zgotovljena v 36 mesecih.

MARJAN KUNEJ

VISEK SEZONE V GORAH — Ob koncu tedna je v nekaterih gorskih postojankah prepadlo po 400 do 500 ljudi. Več planincev, ki so imeli s seboj spalne vreče, pa je prenočilo v bližini koč in zavetišč. S trentarske strani je obiskalo Triglav, ki je najpogostejši cilj planincev, več organiziranih skupin iz Slovenije in tujih republik, ki so jih vodili člani gorskih reševalnih ekip ter vodiči, kar je vsakelej prispevalo, da kljub gneči ni bilo večjih nesreč, vsaj ob koncu tedna ne. Sicer so gore letos terjale že 12 življenj, največkrat zaradi slabe gorniške opreme, nezadostne oblike in preslabe obutve, nekaj pa tudi zaradi izčrpanosti in s tem zmanjšane pazljivosti. Celoten obisk slovenskih planinskih objektov, ki jih je 165 in razpolaga s 5600 ležišči, je do danes zrastle že na kakih sedemsto tisoč, vendar točnih podatkov še ni. Kaže, da bo število letošnjih obiskovalcev preseglo lanski rekordni milijon. S tem se ostro postavlja vprašanje večje gmoine in moralne podpore naši planinski organizaciji, ki že komaj rešuje številne probleme, ki jih zastavlja poletna gneča v gorah. Na sliki: družinski vzpon na Ojstrico (2349 m). V ozadju Skuta, Okreselj in Savinjsko sedlo.

Foto: J. ZNIDARŠIČ

Brkini že vabijo

Priprave za osrednjo primorsko proslavo 8. septembra v Tatrah gredo h koncu - Nova cesta - Spominska obeležja

KOPER, 22. avg. — Priprave na osrednjo primorsko proslavo ob 30-letnici volitev v NOB odbore za to okrožje, ki bo 8. septembra v Tatrah v Brkinih, gredo h koncu. Odbor za priprave te manifestacije, ki ga vodi sekretar občinske konference SZDL Sežana Jože Korošec, se je danes sestel v Koprni in dokončno določil potek prireditve, ki se bo začela že v petek, 6. septembra. Ta dan bodo odpotovali v brkinske vasi mladinske brigade in taborniki.

V dogovoru s kinopodjetji iz Kopa in Sežane bodo v petek in soboto zvečer predvajali tamkajšnjim prebivalcem na Ostrožnem brdu in na Misliščah film »Bitka na Neretvi«, hkrati pa v Cevljah in Slivju sliki gori raste zelen bora. Da bi proslava dosegla svoj namen in bi s posebnim obeležjem ponazorila pravo siko teh krajev, bo to soboto ob 8. uri v združenem domu v Hrpeljah še tiskovna konferenca, na kateri bodo predstavili posamezniki odborov seznanjeni novinarje o pomenu akcije, ki so jo začele južnoprimorske občine. Za

tem si bodo novinarji ogledali gradbeni dela na slemenih cesti in obiskali nekatere vasi.

V petek, 6. septembra pa bodo odkrili v Padežu spominsko obeležje, kot spomin na prvo konferenco skupščine NOB odborov. Naslednji

dan pa bodo odkrili spomenika v Materiji in na Pregarjah. Osrednja proslava se bo začela v nedeljo, 8. septembra, ko bodo ob 9. uri na križišču poti Vajre—Barka, odprli 20 km dolgo traso ceste do Tater, kjer bo ob 10. uri proslava. Slavnostni govornik bo predsednik skupščine SRŠ dr. Marjan Breclj. V kulturnem programu pa bodo nastopili triški partizanski pevski zbor, volška godba na pihala iz Ljubljane in številni recitatorji. Proslavo bo neposredno prenašala tudi postaja Radia Koper.

B. M.

Voda, po vseh znanstvenih dognanjih, pravi, v vir življenja, se po istih znanstvenih dognanjih čedalje bolj sprevača v nasprotje. Res da marsikdaj na prvi pogled že kar pretirano bifejo plat znana, toda tudi, kdor ne gre daleč od domačega praga, se lahko prepriča, da je umazanija predalet segla, kar na koncu najbolj prizadene pitno vodo.

Po statističnih podatkih za leto 1971 si je takrat samo 48,1 odstotka Jugoslovancev zejo gasilo pod vodovodno pipo; 23 odstotkov jih je moralo zadovoljiti z vodo iz vrtnih vodnjakov, 12,7 odstotka iz kopenskih vodnjakov, 9,7 z vodo iz rek in potokov, 3 odstotki pa z vodo iz karnic.

Čeprav so se razmere zadnji čas precej izboljšale, še vedno vsak deseti Jugoslovane nima na voljo zdrave pitne vode. Marsikje pa niti nezdruve ne v zadostni količini.

Jugoslovanska žeja

Tudi kjer je vodovod — iz njega pa pije samo vsak drugi Jugoslovane — vode primanjkuje. Samo bežen pregled letošnjega poletja:

V Surdulici je občina morala omejiti porabo vode: V enem mesecu samo tri kubične metre na člana gospodinjstva. Vsak kubični meter vode nad to mejo — 20 dinarjev. Prepoved uporabe vode za zalivanje vrtov in gradnjo hiš. Za gospodarske organizacije samo 80 odstotkov vode, glede na povprečje prvih šestih mesecev letošnjega leta. Za krčilice — drastične kazni.

V Vranju lahko gospodinjstvo porabi samo sto litrov vode na dan. Vsak kubični meter več stane pet dinarjev. Pranje avtomobilov in zalivanje vrtov je prepovedano.

V Arandjelovcu je omejitve deset kubičnih metrov na gospodinjstvo. Presežena količina stane 10 dinarjev za kubični meter.

V Cetinju so bili zaradi okvare črpalke skoraj dvajset dni brez vode. V Bitoli, Prilepu in Štipu, kjer je bila nedavno tri tedne najvišja dnevna temperatura med 30 in 37 stopinjami, so že prav toliko časa brez vode. Ljudje vstajajo ponoči in si natočijo zalogo, saj vode čez dan skoraj ni.

Vode primanjkuje v Kragujevcu. V Kruševcu je ni po liter na dan.

Zahodni del šibeniške riviere trpi zaradi pomanjkanja. Otok Muter in naselji Vodice ter Pirovci, kjer je na počitnicah približno 20.000 ljudi, so najbolj prizadeti. Goste in domačine so opozorili, naj varčujejo z vodo, hkrati pa uvedli redukcijo. Gradijo sicer vodovod, ki bo ta del napajal z vodo, vendar zaradi zamude v dobavi cevi in naprav to še ne bo letos.

Kjer voda je

Zrenjaninska voda je že od nekdaj slaba. Bakteriološko ustreza vsem predpisom toda vsebuje preveč mineralov, železa in zemeljskih primesi.

Medicina sicer še nima dokončnega odgovora, kako nastajajo ledvični kamni, toda ne da bi sodili po občanki K. M., ki ima zbranih približno 3000 ledvičnih kamnov iz zadnjih desetih let — za to tegoba boleha še 20.000 Zrenjanincev.

Čačku pitno vodo družno uničujejo domača kanalizacija in tovarne. Čeprav inspekcijske službe opozarjajo, to nič ne zaleže. Poleg teh domačih umazanecv pa svoje prispevajo tudi naselja in tovarne višje od Čačka. Kot še marsikateremu mestu, tudi Čačku preti nevarnost, da bo v treh, štirih letih ostal brez pitne vode. Morava bo v tem času že tako umazana, da se je ne bo dalo več čistiti.

Čeč kot polovica javnih naprav, ki Vojvodince preskrbujejo z vodo, ne ustreza sanitarnim predpisom. V nekaterih krajih, ki vodo dobivajo iz lokalnih vodovodov, so že nekaj let epidemije virusne zlatenice. Od dvajsetih arterijskih vodnjakov v Novem Sadu tudi eden ni brezhiben. V Sremskih Karlovcih in Sražilovcu na vodnjakih in črpalkah visijo tablice: »Voda ni pitna!«

V Vinči, Ripnju in Avali ima voda duh po amoniaku. Na srečo je amoniak neorganskega porekla, tako da ni nevarnosti epidemij. Spočetka je bil velik preplah, ker so mislili, da je amoniak v vodi zato, ker je okužena

s fekalijami. To pa še ne pomeni, da je ta voda kdovekako okusna.

Slovenska voda

Slovenija z vodo nima večjih težav. Kot je dejal pianec: »Vode, bogu bodi potoženo, pri nas ne manjka.« Leta 1963 pa je bilo takole:

4258 kilometrov vodovodnih cevi je dobavljalo vodo 83.629 gospodinjstvom in 27.476 drugim porabnikom.

V vodovodno omrežje je takrat prišlo 230.364.000 kubičnih metrov vode. Porabili smo te vode takrat nekaj manj: samo 204.723.000 kubičnih metrov. Od tega so gospodinjstva porabila 32.438.000 kubičnih metrov.

S to vodo se je takrat preskrbovalo 751.400 ljudi ali 47 odstotkov vsega prebivalstva Slovenije.

Zanimiv je pregled preskrbe z vodo po naših občinah. Ena sama občina je bila takrat, kjer je sto odstotkov prebivalstva uporabljalo samo vodo iz pipe. To je bila občina Ljubljana-Center, le korak čez občinsko mejo je slika že bistveno slabša; samo še 68 do 83 odstotkov ljudi je pilo vodovodno vodo.

Presenetljivo, vsaj v običajni predstavi, ki jo imamo, se Primorska in

Svet brez vode

Žeja in umazana voda

Čez koliko let nam bo iz vodovodne pipe pritekla gnojnica?

Kras nista slabo odrezala. Nasprotno, v nobeni občini na teh dveh območjih ni bil odstotek tistih, ki so dobivali vodo iz vodovoda, manjši od petdeset. Čeprav je tudi res, da so tu cele vasi, ki jih suša hudo prizadene in morajo voziti vodo kilometre daleč.

Najslabše se je takrat odrezalo Pomurje, kjer so podatki po občinah kazali — tri, štiri, sedem, trinajst odstotkov prebivalstva, ki premore vodovodno pipo.

Letošnji podatki seveda še ni, zato smo vzeli zadnje, ki so nam bili na voljo. Pred dvema letoma je bilo takole: 5003 kilometri vodovodnih cevi so bili napeljavni do 165.067 zgradb. Od leta 1963 je bilo torej zgrajenih 750 kilometrov novih vodov. To pa je ravno dovolj, da bi dvakrat povežali Slovenijo od severa do juga in od vzhoda do zahoda. Gospodinjstva pa so vode leta 1972 porabila 40.020.000 kubičnih metrov.

Toda kljub bolj ugodni sliki stvari niso rožnate. Še vedno žela daje Haloze, Kras in Suho krajino. Ogroženi pa so tudi vodovodi, ki črpajo podtalnico, kamor med drugimi sodita celjski in ljubljanski vodovod.

Celjanom prej ali slej preti epidemija, če ne bodo preprečili gradnje pretočnih greznik na območju Levca, kjer črpajo skoraj polovico celjske

pitne vode. Občina Celje je sicer razglasila varstveno območje črpalnišč, vendar samo do občinske meje. Čez nje njena oblast ne seže. Vendar pa čezno segajo njeni viri pitne vode. Tja v Levec, kjer na področju vodnih virov gradijo hiše. Sicer po sanitarnih predpisih, ki zahtevajo le troprekatno greznico, kar pa...

Levska gnojnica v celjskem vodovodu

...kar pa ne jamči za čistočo varstvenega pasu in pitne vode. Že pred letom in pol je šla prijava na inspektorat, skupaj z analizo, ki kaže kemično in bakteriološko poslabšanje tod črpane vode. Lanskega februarja pa je vodovodno podjetje opozorilo skupščino občine Celje, da bo treba zaradi onesnaženja čez pet let ustaviti črpalke v Medlogu.

Nič kaj lepo ne kaže tudi Ljubljani. Ta ima vsa svoja zajetja v savski podtalnici, ki pa je iz leta v leto siromašnejša. Voda z Ljubljanskega polja bo Ljubljani zadostovala približno do leta 1977 ali 1978. In potem?

Sava v podtalnico ne oddaja več toliko vode kot nekdaj, zato bodo to poskušali rešiti z umetnim posegom, kar pa pomeni poslabšanje kvalitete vode. Druga pot do več vode je v črpalniščih na Sorškem polju. Toda z gradnjami in izkopji je prizadeto tudi Sorško polje. Tako sedanjem črpalnišču na Ljubljanskem kot tudi bodočemu na Sorškem polju preti nevarnost. V prvem tednu septembra utegne umazana voda iz zaježitenega jezera v Mostah pri Žirovcih vdreti v podtalnico. Ob preniknem al previskem vodostaju Save bo v podtalnico pritekla savska voda, polna strupenih snovi. Podtalnica bo uničena za nekaj let ali morda celo desetletij.

Viktor Vest

PLAVANJE

6. DAN NA EP NA DUNAJU

Presenečenje v ženski konkurenci: Justen (ZRN) pred R. Vogel (NDR)

Pangaro še enkrat najboljši med Italijani

DUNAJ, 23. — V šestem dnevu evropskega plavalnega prvenstva je pripravila zahodna Nemka Christen Justen veliko presenečenje. Justenova je zmagala na progi 100 m prsno v času novega svetovnega rekorda in je tako prekinila vrsto zmagov vzhodnonemških plavalcev. Vzhodne Nemke so namreč do tedaj osvojile vse možne zlate kolajne. Po Justenovi je postala svetovni rekord tudi Richterjeva (NDR) na progi 100 m hrbtno.

100 m prsno ženske
Velika favoritinja za osvojitve prvega mesta je bila vzhodna Nemka Renate Vogel, ki je v predtekmovalnih dosegla novo svetovni rekord. Voglova in Justenova sta preplavalji prvih 50 m poravnani, pri obratu pa je bila Zahodna Nemka Justenova, ki je nabrala nekaj prednosti. To je pred koncem še povečala in je zmagala v času 1'12"55, kar je tudi nov svetovni rekord. Na drugo mesto se je uvrstila Voglova, tretja pa je bila Madžarka Kacandor. To je bila prva disciplina v ženski konkurenci, v kateri so morale vzhodne

nato pa je silovito finiširal in strl odpor vseh nasprotnikov. Na drugo mesto se je uvrstil veteran Nikolaj Pankin, tretji pa je bil zmagovalec rojak Leigh.

V finale te discipline se je uvrstilo tudi italijanski plavalec Giorgio Lalle. Lalle je postavil v predtekmovalju tudi nov državni rekord s časom 2'25"57. Prejšnji najboljši dosežek je pripadal Mauru in je bil za dve sekundi slabši. Maur se ni uvrstil v finale. Lalle je v finalu dobro plaval in dosegel čas 2'25"94 ter se je uvrstil na 6. mesto.

Vrtni red:
1. Wilkie (VB) 2'20"42
2. Pankin (SZ) 2'22"84
3. Leigh (VB) 2'23"01
6. Lalle (It.) 2'25"94

100 m prosto moški (predtekmovalja)
V predtekmovaljih na 100 m prosto je dosegel najboljši čas evropski rekorder, Sovjet Bure. V tej disciplini sta nastopila tudi dva Italijana in en jugoslovanski plavalec. Izmed Italijanov se je uvrstil v finale Roberto Pangaro, ki je dosegel tudi nov državni rekord s časom 52"59. Drugi Italijan, ki je tekmoval na tej progi, je bil Guarducci, vendar njegov čas 53"51 mu ni zadostoval za vstop v finale.

Jugoslovian Lustig je dobro plaval in je zasedel s časom 54"47 peto mesto v svoji skupini. Tudi on pa je bil izločen, saj je bil njegov rezultat le štirinajsti v skupni razvrstitvi.

Skoki v vodo
Švedinja Ulrike Knappe je osvojila zlato kolajno v skokih z deske. S tem je ponovila uspeh skokov s stolpa. Tudi v tistem tekmovalju je bila namreč prva. Na drugo mesto se je uvrstila Sovjetinja Kallinina, tretja pa je bila njena rojakinja Safonova. Obe sovjetski skakalici sta se zelo izkazali v zadnjih skokih, vendar nista uspeli dohiti švedske skakalke. Knappeva si je namreč nabrala v obveznih skokih zmagovito prednost.

Vrtni red:
1. Knappe (Švedska) 465,37
2. Kallinina (SZ) 460,17
3. Safonova (SZ) 455,34

VATERPOLO
Jugoslavija je igrala v petem kolu z Italijo in remizirala s 4:4. Jugoslovani niso prikazali dobre igre. Kljub temu so v tretji četrtini povedli z dvema goloma prednosti. V zadnji četrtini pa so neverjetno popustili, tako da so jih Italijani pravi v zadnji sekundi srečanja dohiteli.

Med »plavim« so bili uspešni Morović, Rudić, Belamarić in Manojlović, gole za Italijo pa so dosegli S. Marsili (2), Ghbellini in G. Marsili.

Romunija je pripravila veliko presenečenje, saj je igrala neodločeno 5:5, s Sovjetsko zvezo. Madžari so preprečili premagali Špance. Nič je spadal med favorite za osvojitve prvega mesta v vaterpolu junior kategoriji.

Rezultati 5. kola:
Jugoslavija - Italija 4:4 (0:0, 1:1, 2:0, 1:3), Sovjetska zveza - Romunija 5:5, Nizozemska - ZRN 7:5, Madžarska - Španija 8:2.

LESTVICA
Madžarska 9 točk, SZ 8, Jugoslavija 6, Italija 5, Nizozemska 4, Španija in Romunija 3, ZRN 2.

NA DRŽAVNEM PRVENSTVU
Plavalci ZDA postavili dva svetovna rekorda

CONCORD, 23. — Danes se je pričelo ameriško plavalno prvenstvo, na katerem nastopajo tudi plavalci iz drugih držav. Že v prvem dnevu so postavili Američani dva nova svetovna rekorda. Shirley Babashoff je s časom 4'15"77 izboljšal za dve sekundi rekord na progi 400 m prosto. Prejšnji rekord je pripadal njeni rojakinji Greenwoodi.

Drugi rekord je dosegel komaj 16-letni Tim Shaw, ki je preplaval 400 m prosto v 3'54"69. S tem je

KOLAJNE EP			
NDR	12	11	3
ZRN	4	2	1
SZ	2	5	8
Madžarska	2	1	3
Švedska	2	1	2
Velika Britanija	1	1	3
Italija	1	1	1
Nizozemska	0	2	2
Francija	0	0	1

Nemke propustiti prvo mesto na sprintu.

Vrtni red:
1. Justen (ZRN) 1'12"55
(nov svetovni rekord)
2. Vogel (NDR) 1'13"69
3. Kacandor (Madž.) 1'14"95

100 m hrbtno ženske
V tej disciplini vzhodnonemški plavalki Richterjeva in Tauberjeva nista imeli enakovrednih nasprotnic. Favoritinja je bila Ulrike Richter, ki je na večerjšem predtekmovalju postavila nov svetovni rekord. Richterjeva je prvega vodstvo takoj po startu in ohranila prednost vse do cilja. Tudi tokrat je plavalca res izvrstno, saj je postavila nov svetovni rekord v času 1'30"30. Zanimiv je bil boj za tretje mesto med Tauberjevo in Nizozemko Brighito. Tauberjeva je bila v zadnjih metrih boljja in je osvojila srebrno kolajno, črnopolja Brighita pa je bila tretja.

Vrtni red:
1. Richter (NDR) 1'30"30
(nov svetovni rekord)
2. Tauber (NDR) 1'51"07
3. Brighita (Niz.) 1'51"94

200 m hrbtno moški
Roland Matthes je bil pred startom edini favorit za osvojitve zlate kolajne, saj je v tem slogu Matthes za razred boljši od ostalih plavalcev. Vzhodni Nemec pa se je moral tokrat zelo potruditi, da je odbil vse napade Madžarske Verrastoja. Madžar je takoj povedel, vendar je pri 50 m slabo obrnil, tako da ga je Matthes dohitel. Isto se je ponovilo pri obratu pri 100 m. Verrasto je zopet zgubil prednost. Kljub temu je vztrajal in ponovno prešel v vodstvo. Vendar je tudi pri 150 m slabo obrnil in to mu je bilo usodno. Matthes ga je dohitel in v zadnjih metrih tudi prehitel. S tem je ponovno dokazal, da je v hrbtnem slogu res nepremagljiv. Verrasto se je uvrstil na drugo mesto, tretji pa je bil drugi madžarski plavalec Rudolf.

V tej disciplini sta tekmovala tudi Jugoslovana Predraš in Nenad Miloš. Oba sta bila izločena v predtekmovaljih. Predrag se je uvrstil na 10. mesto s časom 2'11"55, njegov brat Menad se je bil v predtekmovaljih 14.

Vrtni red:
1. Matthes (NDR) 2'41"64
2. Verrasto (Madžarska) 2'41"96
3. Rudolf (Madžarska) 2'47"52

200 m prsno moški
Svetovni prvak Anglie Wilkie je preprečljivo zmagal. Wilkie je preplaval prvih 100 m zelo previdno,

ATLETIKA

JUTRI ZVEČER V TRSTU

KOLESARSTVO

DANES V MONTREALU

Vrsta dobrih tekmovalcev na memorialu »V. Rauberja«

Med prijavljenimi tudi jugoslovanska reprezentanta Ivančič in Primorac

S prijavami, ki jih je organizator nedeljskega atletskega tekmovalja za memorial Vladimira Rauberja — tržaški visokoleski športni krožek CUS — prejel doslej, so dobro zastopane skoraj vse panoge na sporedu. Najmočnejša bo gotovo poljska ekipa »Slask« iz Wrocława, ki je prijavila kakih 20 atletov. Odsotna bo samo v metu kopja, ki je prav osrednja točka sporeda, saj je bil tudi V. Rauber kopjaš.

Poljaki bodo nastopili s tako postavbo: (v oklepaju osebni rekord) 110 m ovire: Mazurek (14"7), Nita (15"3), Platek (15"2), 100 m: Kiczko (10"3), Jawarowski (10"8), 400 m: Brajer (49"8), Kenka (47"7), Serwiak (47"4), Platek (48"8), 1500 m: Wilkowski (3'41"1), Kwiatkowski (3'53"0), 5000 m: Walkowiak (13'52"0), Wawrzuta (13'58"2), 3000 m zapreke: Cyh, disk in krogla: Gredka, Majewski, Tajerle, daljina: Kokot (7,77 m), Nita, višina: Welo-wicz.

Zagrebaški klub Dinamo je prijavil tekmovalju dva jugoslovanska državna reprezentanta in sicer metalca krogla Ivančiča (preko 19 m) in

metalca kopja Primorca, ki je trenutno glavni kandidat za zmago. Ene državnega reprezentanta bodo poslali tudi iz Karlova. Željeznjak je namreč prijavil 400-metrski Ivičica (47"), ki je tudi član šfete za evropsko prvenstvo. Poleg njega bodo tekmovala tudi skakalec v višino Klobučar (2 m) in Kuzmančič na progi 110 m ovire (osebni rekord 16"5).

Od tujcev ostanejo še Avstrijci. Atletski klub iz Gradca bo nastopil na 100 m (Dirnböck, Husty in Umfaher) in v štafeti 4x100 m. Štiri tekmovalce je napovedal tudi Allgemeine Turnverein iz Feldkirchna. Zechner bo teklen na 100 m (11"1) in skakal v daljino (7,21 m), Schober bo nastopil na 100 m (11"1), Göschl v skoku v daljini (5,79 m), Grundig pa na 1500 m (4'11"1).

Iz Veneta je doslej prišla je prijava kluba Atletico Schio. Najboljša predstavnik bosta Pesavento (100 m 11"1) in Pedrini (krogla 14,20 m).

Delovna atletika bo imela na startu nekaj svojih najboljših predstavnikov. Naračkanjek Caruso bo teklen na 100 m (10"8), zanimiv pa bo njegov nastop na 400 m, kjer bi ulegel prišlo do zelo dobrega rezultata, saj ima Caruso na 200 m osebni rekord pod 22" in je torej zelo primeren tudi za daljši tek. Iz Vidma bo prišel Grandis (110 m ovire 15"3), iz Palmanova metalca kopja De Franzoni, iz Milja Spizamiello (110 m ovire v 15"5) in De Lin-dinatti (110 m ovire 15"7, daljina 6,85 m).

Od slovenskih domačih atletov bodo na nedeljskem tekmovalju startali za Bor Lasič (100 m in daljina), Zupan (kladivo), Udovič (kopje), za CUS pa švab (400 m) in Ruzier (110 m ovire in kopje).

ATLETIKA

V Formii bo danes in jutri zelo važen atletski mednarodni miting, na katerem bodo nastopili mnogi najboljši evropski tekmovalci, številna skupina iz ZDA, nekaj Novozelancev in Avstralcev ter skoraj vsa italijanska reprezentanca.

Od Evropejcev bo najzanimivejša prisotnost Poljakov in Angležev. Irena Szewinska bo tekla na 100 in 200 metrov, evropski prvak Jenkins pa na 400 m.

Novozelanec Walker bo skušal na 1500 m postaviti nov svetovni rekord, Dixon pa skupno s Favo doseči odličan čas na 5000 m.

V višino bo skakal svetovni rekorder Američan Sotoni, trenutno v odlični formi, s palico pa bo po skoraj dveh mesecih odsotnosti nastopil tudi Dionisi.

BOKS

SP V HAVANI

Nepričakovan poraz Jugoslovana Beneša

Italijan Meluzzo zgubil proti Wellerju

HAVANA, 23. — V četrtem dnevu svetovnega amaterskega bokarskega prvenstva je prišlo do prvega večjega presenečenja. Poljak Kicka je nepričakovano premagal evropskega prvaka velter kategorije, Jugoslovana Marjana Beneša. K temu so v veliki meri botrovali sodniki. Jugoslovanski boksar je namreč v prvih dveh krogih prisilil nasprotnika v obrambo in vse je že kazalo, da bo Beneš zrušil Poljaka na tla. V zadnjem krogu si je Kicka opomogel in nekajkrat nevarno udaril Jugoslovana. Dva sodnika sta dosodila zmago Benešu s 60:57, dva pa Poljaku s 60:59. Za zadnjega sodnika se je končalo srečanje neodločeno 59:59, vendar s preferenčno točko je dosodil Poljaku. Kicka se je tako uvrstil v tretje kolo, Jugoslovano pa je bil izločen.

Drugo presenečenje je pripravil dominikanski boksar Ramos, ki je s k.o. v tretjem krogu premagal domačina Regulferosa. Regulferos je spadal med favorite za osvojitve prvega mesta v velter junior kategoriji.

Italijan Salvatore Meluzzo se je v tekmovalju v peresni kategoriji spoprijel z zahodnim Nemcem Wellerjem in je zgubil po točkah.

V teški kategoriji je olimpijski prvak, Kubanec Teofilio Stevenson, napredoval v drugo kolo brez borbe, ker afriški boksar Mmela iz Zaira se ni predstavil na ringu.

Poleg dvobojev v velter kategoriji, so bili danes na sporedu še dvo-boji v papirni kategoriji. Tudi tokrat se je več spopadov končalo pred regularnim zaključkom. Kar 14 dvobojev se je namreč zaključilo s k.o.

KOTALKANJE
Jugoslovanska reprezentanta včeraj na Opčinah

Na poti v La Coruña v Španiji, kjer bo od 27. avgusta do 2. septembra svetovno prvenstvo v umetnostnem kotalkanju, se je včeraj na Opčinah za nekaj ur ustavila jugoslovanska reprezentanca, ki jo sestavlja tekmovalca Silvo Švaj-

BOKS

ger in Mateja Mezgolit, skupno s trenerjem Petrom Breloom.

Jugoslovanska reprezentanta sta si ob svojem kratkem obisku na Opčinah ogledala priprave za kotalkarsko revijo, ki jo pripravlja Polet za konec tega meseca in se po hvalno izrazila o posameznih točkah. Poletovci pa so jugoslovanskima reprezentantom zaželeli kar največ uspeha na svetovnem prvenstvu in ji povabila, da bi septembra prišla na Opčine.

NAMIZNI TENIS
TRENERSKI TEČAJ NA RAVNAN

Osem slušateljev Krasa in Sokola

Jutri, 25. t.m. odpotuje v Ravne na Koroškem skupina osmih zamejskih športnikov, ki se bo udeležila namiznoteniskega trenerskega tečaja.

Odziv s strani naših dveh tržaških športnih društev, ki gojita namizni tenis, je bil nadvse zadovoljiv. Na brežinski Sokol bo poslal na trenerski tečaj svojega najboljšega igralca Valterja Pertota, Kras iz zgornjske občine pa je prijavil kar sedem športnikov, in sicer: Sonja in Robert Milič, Silvana Vesnaver, Anica Zigon, Neva Rebulu, Dragica Blažina in Valter Kobal.

Tako številno zastopništvo zamejskih namiznoteniskih športnih delavcev na tečaju za trenerje je vsakega razveseljeval podatek, saj si tako sami ustvarjamo prepotrebne trenerske kadre, ki bodo gojili naraščajoč naših društev. Strokovno pripravljeni trenerji pa bodo prav gotovo največje jamstvo, da se bo v bodoče še bolj razvila ta športna zvrst po naših društvih.

—bs—

OBVESTILA
Sekcija KPI iz Trebe prireja praznik demokratičnega tiska ter odbojarski ženski turnir za 5. pokal Dela, s sodelovanjem ženskih slovenskih ekip dne 7. in 8.

TENISKI KLUB GAJA bo priredil od 26. 8. 1974 do 1. 9. 1974 društveni teniški turnir za člane in redne občane klubskih igrišč. Turnirja se lahko udeležijo tako posamezniki, kot tekmovalci v dvojicah.

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

metalca kopja Primorca, ki je trenutno glavni kandidat za zmago. Ene državnega reprezentanta bodo poslali tudi iz Karlova. Željeznjak je namreč prijavil 400-metrski Ivičica (47"), ki je tudi član šfete za evropsko prvenstvo. Poleg njega bodo tekmovala tudi skakalec v višino Klobučar (2 m) in Kuzmančič na progi 110 m ovire (osebni rekord 16"5).

Od tujcev ostanejo še Avstrijci. Atletski klub iz Gradca bo nastopil na 100 m (Dirnböck, Husty in Umfaher) in v štafeti 4x100 m. Štiri tekmovalce je napovedal tudi Allgemeine Turnverein iz Feldkirchna. Zechner bo teklen na 100 m (11"1) in skakal v daljino (7,21 m), Schober bo nastopil na 100 m (11"1), Göschl v skoku v daljini (5,79 m), Grundig pa na 1500 m (4'11"1).

Iz Veneta je doslej prišla je prijava kluba Atletico Schio. Najboljša predstavnik bosta Pesavento (100 m 11"1) in Pedrini (krogla 14,20 m).

Delovna atletika bo imela na startu nekaj svojih najboljših predstavnikov. Naračkanjek Caruso bo teklen na 100 m (10"8), zanimiv pa bo njegov nastop na 400 m, kjer bi ulegel prišlo do zelo dobrega rezultata, saj ima Caruso na 200 m osebni rekord pod 22" in je torej zelo primeren tudi za daljši tek. Iz Vidma bo prišel Grandis (110 m ovire 15"3), iz Palmanova metalca kopja De Franzoni, iz Milja Spizamiello (110 m ovire v 15"5) in De Lin-dinatti (110 m ovire 15"7, daljina 6,85 m).

Od slovenskih domačih atletov bodo na nedeljskem tekmovalju startali za Bor Lasič (100 m in daljina), Zupan (kladivo), Udovič (kopje), za CUS pa švab (400 m) in Ruzier (110 m ovire in kopje).

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

metala kopja Primorca, ki je trenutno glavni kandidat za zmago. Ene državnega reprezentanta bodo poslali tudi iz Karlova. Željeznjak je namreč prijavil 400-metrski Ivičica (47"), ki je tudi član šfete za evropsko prvenstvo. Poleg njega bodo tekmovala tudi skakalec v višino Klobučar (2 m) in Kuzmančič na progi 110 m ovire (osebni rekord 16"5).

Od tujcev ostanejo še Avstrijci. Atletski klub iz Gradca bo nastopil na 100 m (Dirnböck, Husty in Umfaher) in v štafeti 4x100 m. Štiri tekmovalce je napovedal tudi Allgemeine Turnverein iz Feldkirchna. Zechner bo teklen na 100 m (11"1) in skakal v daljino (7,21 m), Schober bo nastopil na 100 m (11"1), Göschl v skoku v daljini (5,79 m), Grundig pa na 1500 m (4'11"1).

Iz Veneta je doslej prišla je prijava kluba Atletico Schio. Najboljša predstavnik bosta Pesavento (100 m 11"1) in Pedrini (krogla 14,20 m).

Delovna atletika bo imela na startu nekaj svojih najboljših predstavnikov. Naračkanjek Caruso bo teklen na 100 m (10"8), zanimiv pa bo njegov nastop na 400 m, kjer bi ulegel prišlo do zelo dobrega rezultata, saj ima Caruso na 200 m osebni rekord pod 22" in je torej zelo primeren tudi za daljši tek. Iz Vidma bo prišel Grandis (110 m ovire 15"3), iz Palmanova metalca kopja De Franzoni, iz Milja Spizamiello (110 m ovire v 15"5) in De Lin-dinatti (110 m ovire 15"7, daljina 6,85 m).

Od slovenskih domačih atletov bodo na nedeljskem tekmovalju startali za Bor Lasič (100 m in daljina), Zupan (kladivo), Udovič (kopje), za CUS pa švab (400 m) in Ruzier (110 m ovire in kopje).

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

—bs—

MNENJE GEN. ALOJE V RAZGOVORU Z UREDNIKOM REVJE «PANORAMA»

«Za kariero Giannettinija v SID je odgovoren admiral Henke»

Francesco Sgrò je imenoval za svojega branilca dr. Cutticio, ki je svoj čas branil polkovnika SS Kapplerja

MILAN, 23. — Preiskovalni sodnik dr. Gerardo D'Ambrosio in javni tožilec dr. Emilio Alessandrini sta zaključila prvo vrsto zasliševanj, da bi iz ust voditeljev italijanske varnostne službe SID izvedla vse, kar je mogoče, o zvezi med varnostno službo in fašističnim Giannettinijem, ki je skupaj s Fredo, Venturo in drugimi padovanskimi fašisti obtožen za milanski pokol decembra 1969.

D'Ambrosio in Alessandrini preučujeta sedaj zapisnike zasliševanj, nakar bosta prihodnji teden spet zaslišala v zaporih v San Vittore častnikarja Giannettinija. V krogu milanskega sodišča vsekakor ne izključujejo možnosti, da bo sodnik D'Ambrosio zaslišal pred tem še nekdanjega načelnika vrhovnega štaba italijanske vojske generala Aloja, za katerega mnogi trdijo, da je ščitil Giannettinija in ga uvedel v obveščevalno službo.

Pač pa bo D'Ambrosio šele sredi septembra zaslišal enega izmed oboževalcev Franca Frede, misovskega svetovaleca iz Padove Massimiliana Fachineja. Slednji velja za najtesnejšega Fredovega sodelavca in človeka, ki je po njegovi aretaciji sprejel vodstvo črne celice iz Padove. Izvedelo se je namreč,

DKAKRATNA SMOLA

BARI. — Hudo smolo je imel 47-letni Mario Gaeta, ko se je vračal s počitnic. Ko je spavaljal iz avta prtljago, je iz nje ga od kovčkov padel revolver. Odjeknil je strel in Gaeta je padel na tla. Sorodniki so mu priskočili na pomoč ter ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga kirurgi operirali zaradi rane na nogi.

Vse bi se srečno zaključilo, če ne bi nastale sitnosti zaradi zakonskih predpisov. Gaeta ni namreč prijavil orožja policijskim oblastem ter se bo moral zato zagovarjati pred sodiščem.

OTROK POLKOVNIKU?

PALERMO. — Rekrut Giuseppe Giannotti, star 27 let iz Latine, je predčerašnjim prišel pred vojašnico «Ciro Scianona» v Palermo, kjer bi moral služiti svoj vojaški rok. V naročju je imel svojega 3-letnega sina Ernesta, za vratom pa obšen napis: «Komu naj oddam svojega sina, morda polkovniku?»

Giannotti je občinski uradnik v Latini. Pred leti se je poročil, toda pozneje se je ločil od žene in sedaj čaka na zakonsko razvezo. Medtem je spoznal neko dekle, s katero se ne more poročiti in ki mu je pred tremi leti povelila sina. Vojaška postava pa je zelo stroga in sedaj bi moral Giannotti odslužiti vojaški rok. Ker zaradi družinskih težav ni mogel zapustiti sina nikomur, ga je ponesel s seboj v vojašnico. Začasno so mu častniki vojašnice dovolili, da gre na devetdnevni nagradni dopust v Latino, kjer bi moral poskrbeti za otroka ter se potem vrniti v Palermo z nekaterimi dokumenti, ki jih bodo potem poslali na ministrstvo za obrambo v upanju, da ga bo to opravičilo vojašnice.

MAFIJSKI «BOSS» JE SPET OSTER IN POLEMIČEN

Policijska straža pred sobo osvobojenega Franka Coppole

Gangster se boji maševanja svojega zakletega sovražnika: kvestorja Mangana - Laskava ocena italijanskega sodstva

RIM, 23. — Komaj je zadihal «začasno svobodo», ki mu jo je dobrohotno podelil florentinski preiskovalni sodnik, že je znani mafijski boss Frank «Three Fingers» Coppola začel vriskati in prvo, kar je storil je to, da je opsoval policijo in kvestorja Angela Mangana, človeka, katerega naj bi mafijški glavar skušal s pomočjo «killerjev» Bossija in Boffija ubiti.

Zgodilo se je namreč, da so karabinjerji, ki so strazili sobo v kliniki «Villa Margherita», kjer je mafijec živel v «zlati kletki», nenadoma odšli. H Coppoli je vstopil neki karabinjerski kapetan in mu sporočil, da je od tistega trenutka svoboden. Tako, kot je ukazal sodnik, Coppola je karabinjerja pozdravil, nakar so odšli. Toda ni minilo več kot pet minut, ko so pred vrata sedaj že svobodnega mafijca postavili štirje agenti javne varnosti. V naročju imajo na strel pripravljene brzostrelke in nikogar na pustijo v hodnik, s katerega se odpirajo vrata v Coppolovo sobo.

Frank Coppola trdi, da je v enemu izmed agentov spoznal človeka, ki je zelo blizu kvestorju Angelu Manganu, njegovemu zakletemu sovražniku. Začel je torej

kričati proti policistom in zahteval, naj odidejo, saj jih ni klical. «Niste mi potrebni, če se hočem popraskati pa nočem, da sta pred menoj», je zarjul ter zahteval telefonski pogovor s svojim odvetnikom.

Kaj pravi policija? Zdi se, da je uradni odgovor rimske kvesture ta, da se boje za življenje mafijškega glavarja zato, ker je Mangano v Palermo, med procesom proti «novi mafiji» med drugim razodel, da je Coppola bil njegov informator in da je razodel marsikaj, kar zadeva Luciana Liggia, «bota botrov». Prav zato se rimska kvestura boji, da ga bo sicilski mafija, ki je še vedno trdno v rokah sicer zaprtnega Luciana Liggia, prisilila k molku. Morda tudi z nekaj strelci.

Frank Coppola pa je povsem drugačnega mnenja. Prepričan je (in to je jasno povedal častnikarjem, ki so se zbrali v njegovi sobi), da se mafije nima kaj bati. «S Sicilije», je dejal, «mi ne grozi nihče. Pač pa ne zaupam policiji, dokler je Mangano še kvestor».

Kdo govori? Resnico? Coppola trdi, da se mafije ne boji tudi zato, ker ni nikoli izdal nikogar, še najmanj

vetnika Marcantonio Bezicherija, človeka, ki je tesno sodeloval s Fredo. Vendar redno nastopa — kljub nasilnemu značaju in sodnih peripetijah zaradi poskusa umora lastne žene — kot branilec obtoženih fašistov, kar mu je nudilo, po kritiki opazovalcev, možnost natančnega in stalnega pregleda nad preiskavami.

Po Bezicheriju je dr. Violante obtožil obnavljanja fašistične stranke se odvetnika Barbierija iz Roviga ter Maria Sinica, ki je bil zastopnik v državnem uradu za zunanjo trgovino v Münchnu.

V Rietiju pa je preiskovalni sodnik dr. Gianpiero obtožil poveljnika karabinjerske službe v kraju Lanciano, maršala Jeronima, da je pomagal fašistom, ki so v hribih nad Pian del Rascino organizirali svoje taborišče.

V Rimu se je iglasi nova fašistična organizacija, kateri je ime «Fašistična vojska za odrasle», ki se zavzema za državni udar in predsedniško republiko. «Armada» vabi Leoneja, naj razpusti parlament in imenuje za predsednika vlade vojaka, istočasno pa naj prepeve KPI in PSI.

RAČUNSKI DVOR JE ZAVRNIL DEKRETE O ŠOLI

Predviden razburkan začetek šolskega leta

Sindikati šolnikov zahtevajo, naj vlada kljub zavrnitvi registrira in izvaja vsebino dekretov

RIM, 23. — Široko nezadovoljstvo je vzbudila med šolniki in njihovimi sindikalnimi organizacijami vest, da je računski dvor zavrnil delegirane dekrete o pravnem stanju šolnikov in novih organih šolske uprave. Kot se bralci spominjajo je vlada s temi dekreti v bistvu razpisala za to jesen pomembne volitve, ko bi starši, dijaki in šolniki morali izvoliti nove samoupravne šolske organe, od posamezne šole do teritorialnih okrožij, pokrajin in vse do višjega šolskega sveta pri prosvetnem ministru.

Računski dvor je torej zavrnil te delegirane dekrete, ki so jih šolski sindikati sprejeli v bistvu pozitivno, kljub nekaterim omejitvam in previdnosti, s katerimi so bili sestavljeni. Uradna utemeljitev sklepa za sedaj ni še znana, vendar domnevamo, da bo moral prosvetno ministrstvo kaj kmalu povedati svoje mnenje.

Posebno se zato, kar med šolniki vrši in se še širijo alarmatne vesti, da nekateri avtonomni sindikati predlagajo bojko popravnih izpitov in začetka šolskega leta.

Stavkovnemu valju ob začetku prihodnjega šolskega leta pa se bo vlada lahko izognila samo na en način. Na to opozarjajo sindikata šolnikov CGIL in CISL ter tajništvo ACLI, ki vlado in ministra Malfattija pozivajo, naj zahteva pri računskem dvoru registracijo stroš-

kov, ki jih predvidevajo delegirani dekreti s pridržkom kritja, kot se je že zgodilo tedaj, ko je vlada prav tako ne povsem zakonito zvišala osebnih dohodkov «superbirokratom» v državni upravi.

Sindikalne organizacije šolnikov OGIL, CISL, ACLI, SNCM, SNAF RI in drugi opozarjajo vlado, da se učno in drugo osebo v italijanskih šolah ne more odpovedati prihodnjemu pravnemu staležu in pravicam, za katere so se borili več kot dvajset let.

Angleški fašisti

LONDON, 23. — V Angliji se množijo štiri ljudi, ki bi hoteli rešiti državo v primeru političnih stank ter raznih drugih družbenih homatij. Zadržni se je pojavil 58 letni polkovnik v pokloju David Stirlings, ki je ustanovil združenje «GB 75». Organizacija namerava poseči s stoličnimi prostovoljci, da bi rešila deželo pred propadom v primeru splošne ne stave, ali drugih podobnih primerov. Polkovnik Stirlings, trdi, da «GB 75» ni zasebna vojska. Poudarja pa, da mu je bilo zelo nevarno objaviti podatke o svojem načrtu za izjeme primere. Prosto volje bi morali zagotoviti prevozne, pošne in druge službe, ki so bistvene za državo.

Prve vesti o operaciji «GB 75» je razširil list «Peace news», katerega se je zdela čudna vna polkovnika Stirlingsa za ohranitev reda Stirlings pa pravi, da je njegova organizacija nepolitična.

Se pred Stirlingsom se je za vzdrževanje reda v primerih družbenih homatij v Angliji zavzemal general sir Walter Walker, ki je bil svoj čas poveljnik NATO za severno Evropo. Tudi ta general razpolaga z organizacijo «Unison», ki šteje okoli 1.400 ljudi, ki so vsi bivši vojski. Tudi ti bi morali poseči vmes v primerih anarhije, prevratništva in političnih stank.

V političnih krogih gledajo na te organizacije z nasmehom, toda laburisti trdijo, da so v konservativnih krogih precej priljubljene. To naj bi praktično pomenilo, da gre za nekakšne fašistične organizacije.

Ustanovljena zadruga

«Nuova gazzetta del popolo»

TURIN, 23. — Časnikarji in tiskarski delavci «Gazzetta del popolo» so ustanovili danes zadrugo za upravljanje lista «Nuova gazzetta del popolo». V skupnem soglasju so se odločili, da ta pobuda sodi v okvir akcije sindikalnih organizacij, da bi se zagotovila kontinuiteta časopisa. Poudarjajo še, da skušajo s tem preprečiti vsakršne manevre sedanjega lastnika, ali pa drugih, da bi se časopis dokončno likvidiral.

Iz Rima sporočajo medtem, da je minister Bertoldi sklical za jutri ob 8. uri na ministrstvu za delo redni dakejski odbor in tovarniški svet «Gazzetta del popolo», vsedravnno federacijo italijanskega tiska ter vsedravnne sindikatske delavcev.

NAPORNO REŠEVANJE KRIZE NA BLIŽNJEM VZHODU

SIRSKI ZUNANJI MINISTER NA OBISKU V BELI HIŠI

Arafat ne verjame Amerikancem - Preosnova egiptovske vlade?

WASHINGTON, 23. — Ameriški predsednik Ford je danes sprejel v Beli hiši sirskega zunanjega ministra Abdela Halima Hadama, s katerim se je pogovarjal o položaju na Blžnjem vzhodu. Hadam se je pogovarjal o teh vprašanjih že večerj z ameriškim državnim tajnikom Henryjem Kissingerjem. Danes zvečer je bil Kissingerjev gost na uradni večerji.

Ameriški funkcionarji so izjavili, da je bil sirski državnik dobro razpoložen ter da je baje dal razumeti, da Sirija ne bo nasprotovala obnovitvi mandata opazovalnim skupinam OZN na Golanski planoti, ki je bil njim poverjen mesec maja letos. Ta mandat bo iztekel v oktobru.

Tuji opazovalci menijo, da je sirski zunanji minister naklonjen stopnemu urejevanju zadev na Blžnjem vzhodu, v določeni skladnosti s Kissingerjevo politiko ter da odklanja napadalo politiko, ki jo izjavlja Izrael.

Na washingtonskih pogovorih se je baje tudi razpravljalo o morebitni ameriški gospodarski pomoči Siriji. Ameriška vlada je svoj čas že namenila 100 milijonov dolarjev za take pobude na Blžnjem vzhodu. Kissinger pa do sedaj še ni hotel povedati, komu bo šla ta vsota. Verjetno je treba pripisati to zadržanost ameriškega tajnika za zunanje zadeve dejstvu, da pogajanja še niso dosegla tako raven, ki bi zadovoljila ameriške zahteve.

Iz Bejruta sporočajo medtem, da je palestinski leader Jaser Arafat govoril na srečanju «Kristjani za Palestino». V svojem govoru je Arafat dejal, da ne zaupa ZDA ker Amerikanci ne morejo nuditi ničesar za rešitev krize na Blžnjem vzhodu. Poudaril pa je potrebo po močnem razvoju odnosov Palestine s Sovjetsko zvezo. Arafat je nadalje trdil, da bo Izrael v kratkem napadel arabske države. Do zadnjega — je dejal — je bil Izrael dobičkonosna gospodarska nalozba za ZDA. Po zadnji vojni pa Izrael ne more več prariti ameriških interesov, ker je združen z ravnimi partnerja na raven navadnega satelita ZDA. Zato bo ta država skušala dokazati, da lahko odigra v bodočnosti še pomembno vlogo v okviru obrambe ameriških interesov.

Neki libanonski list piše danes, da namerava egiptovski predsednik Sadat korenito spremeniti sestavo svoje vlade. To naj bi se zgodilo zaradi pritiska vojaških krogov, ki menijo, da je ameriška pomoč Egiptu nična, medtem ko li si Egipt lahko zagotovil večjo pomoč od Sovjetske zveze.

Medtem se nadaljuje polemika o aretaciji grškokatoliškega nadškofa Hilarija Capucija (Kapudzi). V Vatikanu pričakujejo, da bo kmalu prispel tja grškokatoliški patriarh Maksimos V., ki bo poročal osebnostno vatikanskim predstojnikom, morda celo samemu papežu o poteku te neljubne zadeve. Nadškof Capucij je v nekem policijskem zaporu v bližini Jeruzalema. Obiskali so ga že grškokatoliški nadškof Askar ter njegov odvetnik. Temu se je posrečilo, da se je razgovorjal z zaprtim nadškofom brez navzočnosti policije. Na splošno prevladu-

Avtomobilska kriza

KOEBENHAVN, 23. — Družba «General motors» je sklenila, da bo z 13. oktobrom zaprla svoje montažno podjetje v danski prestolnici, in sicer zaradi splošnega gospodarskega položaja ter še posebej zaradi hitrega opadanja prodaje avtomobilov na Danskem. Zaradi tega sklepa bo 750 ljudi ostalo brez dela. Podjetje je začelo delovati leta 1923.

Anglija: 230 milijard investicij na Poljskem

LONDON, 23. — Po dveh letih potajanj je velika angleška tovarna «Massey - Ferguson - Perkins LTD» podpisala z podjetjem «Agromet Motointport», ki je odgovoren za poljsko zunanjo trgovino na tem področju. Sporazum predvideva investicijo 150 milijonov funtov šterlingov, kar znaša v italijanskih lirah okoli 230 milijard. Gre za eno od največjih investicij med Poljsko in nekim zahodnim podjetjem.

Sporazum predvideva izgradnjo na Poljskem tovarno za izdelavo traktorjev «messey - ferguson» ter motorjev «diesel» Perkins. Proizvodnja bi morala doseči do leta 1980

OB 30-LETNICI OSVOBODITVE ROMUNIJ

Mogočna vojaška parada po ulicah Bukarešte

Predsednik Ceausescu poudaril miroljubne težnje romunskega naroda - Govorice o stikih med Rusi in Kitajci

BUKAREŠTA, 23. — Ob trideseti obletnici romunske neodvisnosti in osvoboditve izpod nacifašističnega jarma je v romunski prestolnici bilo veliko slavlje. Nad štiri ure je po glavnih ulicah Bukarešte šla mogočna vojaška in ljudska parada, v kateri sta romunska redna armada in enote prostovoljne ljudske milice pokazali izredno tehnično pripravljenost in sodobno oborožitev.

Na tribuni, od koder so sledili paradi, sta poleg romunskega predsednika in tajnika KPR Nicolaja Ceausescu stala se predsednik sovjetske vlade Kosigin ter podpredsednik kitajske vlade Lin Sen Njen. Ceausescu je pozneje spregovoril v dvorani parlamenta, kjer so se zbrali najvidnejši predstavniki romunske družbe. Poudaril je skupen boj romunskih rodoljubov in antifašistov s sovjetsko armado, nato pa podčrtal neodvisni in suvereni razvoj Romunije, njene stike z vsemi državami za miroljubno sodelovanje in premostitev vojaških blokov v Evropi.

V zvezi z dejstvom, da sta predsednik sovjetske vlade in kitajski podpredsednik stala v tako veliki bližini so v romunski prestolnici krožile vesti o možnosti njihovega

tajnega sestanka, kar pa so viri sovjetskega veleposlanstva demantirali, medtem ko so Kitajci enigmatično izjavili, da jim za tako srečanje ni nič znanega.

Velik poudarek prazniku romunskega naroda posveča Peking, kjer je glasilo KP Kitajske «Zemlja in Baos posvetilo dogodu celo prvo stran. V Pekingu je bil tudi veličasten sprejem v romunskem veleposlanstvu, ki se ga je udeležil namestnik predsednika vlade Teng Hsiao Ping.

Sovjetski voditelji so v imenu politbiroja KP SZ poslali Ceausescu pozdravno poslanico, v kateri med drugim poudarjajo, da slijo odnosi med Romunijo in SZ na načelih marksizma - leninizma in proletarskega internacionalizma.

Nadalje sovjetski voditelji opozarjajo na pomen enotnosti socialističnih držav in sodelovanja v varšavskem paktu.

Zaplenili bodo mortadelo «ISA»

GENOVA, 23. — Genovski sodnik dr. Cabora je ukazal karabinjerjem posebnega oddelka za boj proti narejanju živih, naj zaplenijo mortadelo, ki jo podjetje ISA iz Portanella v parnski pokrajini prodaja že narazano v najlonjskih zavitkih. Sodičnik je na podlagi prijave genovskih občinskih zdravstvenih funkcionarjev ugotovil, da mortadelo v zavitkih vsebuje v vsakem gramu okoli 70 tisoč stafilocokov in drugih bacilov, ki povzročajo črvesna obolenja. Mortadelo bodo zaplenili v vsej Italiji.

LIZBONA, 23. — Portugalski zunanji minister Soares in minister za kolonije Santos sta odpotovala v Alžir na zadnjo fazo pogajanj s stranko neodvisnosti Gvineje. Bissau in Kaperdskih otokov. Vest so potrdili tudi v Lizboni, kjer se medtem zaostruje nasprotja med predsednikom republike, generalom D. Spínolom in «gibanjem obožanih sil», ki sili k ustvarjanju zares demokracije in pluralistične družbe. Zgleda, da so nasprotja prila na dan zaradi številnih sestankov predsednika s predstavniki «gibanja». Nesoglasja naj bi, med drugim, zadevala vprašanje imenovanja guvernerja v Mozambiku. «Gibanje obožanih sil» zahteva namreč to mesto za svojega predstavnika Mela Antunesa.

LUZERN, 23. — Švicarska policija je razkrinkala mednarodno skupino prekupevalcev z mamili, ki je prodajala v Švici heroin. Skupina je imela svoj sedež v Amsterdamu. Aretirano je bilo 34 ljudi, največ Švicarjev, ki so mlajši od 20 let.

TEI, AVIV, 23. — Znanega japonskega gverilca Koza Okamoto, ki je zaprt v Izraelu zaradi kravega atentata na letališču v Lodu, so prepeljali z vso naplavo v bolnišnico, ker se je ranil v svoji celici. Mladenec se je pred časom posvetil učenju hebrejskega jezika. Skušal se je sam obrezati in je začel zato močno krvaveti.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO

Streli in samomor v Verdenu

Policijski agent na balkonu poslopa ameriške vojašnice pri Verdenu v ZRN kaže puško, s katero je 23-letni ameriški vojak David Lampley ubil svojo ženo in dva vojaka ter nato napravil samomor